

Uka er over oss

Foto MARCOS PORCIRES

Vi er midtveis i studentuka Hugin. Med et gedigent smell og stjernedryss åpnet Uka i fyrverkerirus på Driv. Lavvoen er stablet på beina igjen, Uka-revyen har karret seg gjennom premieren, og konsertene er i full gang. Les om revy-premieren, åpningsdagen og hva som skjer i resten av Uka.

Side 16-19

Har du en politiker i magen?

Side 8

Tromsøflaket blir sensurert

Universitetsdirektøren har gitt internavisa Tromsøflaket forbud mot å referere fra en åpen sak på et styremøte. – Det hender også vi ikke får skrive fra offentlige dokumenter, sier journalistene i Tromsøflaket.

Side 4-5

Store innhogg i leseplassene

Studentene på Mat-Nat har ennå ikke sett lesesalen de skulle få som erstatning for den de mistet i sommer. Resultat: 35 færre leseplasser. –Ikke helt hva vi ventet oss, sier Robert Hagen i Studentrådet.

Side 7

Studentene i Zimbabwe kjemper for sine rettigheter. Mot seg har de landets president, skriver Eva Kløve, nestleder i Studentene og akademiskernes internasjonale hjelpefond (SAIH).

Mugabes kamp mot studentene

"These people have no hearts at all and they act like animals. They threatened to kill my family and all my friends if I continued to be the President of Zinasu"

Nkululeko Sibanda, 21 år, studentleder

Kronikk

Eva Kløve
Nestleder SAIH

Sibanda er leder for den nasjonale studentorganisasjonen i Zimbabwe, ZINASU. I juni i år ble han arrestert av politiet, og oversendt til etterretningstjenesten CIO (Central Intelligence Organisation) der han ble torturert. Han ble siden holdt fengslet i fire dager, i isolasjonscelle, uten mat. Årsaken?

Studentene i Zimbabwe, med ZINASU i spissen, kjemper for sine rettigheter som studenter og samfunnsborgere. De er blant gruppene som står fremst i kampen for demokrati, og dette har konsekvenser. President Robert Mugabe, som har styrt landet siden frigjøringen i 1980, frykter studentene som pressgruppe. Han tar nå i bruk de midler han kan for å holde studentdemokratiet nede.

I mai/juni besøkte jeg ZINASU i Zimbabwe. Privatisering av kantiner og studentboliger, lave studielån til skyhøye renter og en inflasjon på rundt 70%, gjør hverdagen vanskelig for studenter flest. Flere har ikke lenger råd til å ta høyere utdanning, og blant de som har det er det mange som ikke engang har penger nok til et måltid om dagen.

I Zimbabwe var jeg med studentlederne rundt på lærestedene for å mobilisere til demonstrasjoner. Mens enkelte var sinte og klare til kamp, var andre usikre og redde for konsekvensene. Til tross for fredelige demonstrasjoner blir studentene møtt av politi, hunder og tåregass. Flere studenter har blitt arrestert og fengslet, og enkelte utsatt for trusler. I april ble en student banket til døde av opprørspo-

litiet, hjemme på sin egen studenthybel. Han hadde deltatt i demonstrasjoner samme dag.

Regjeringen i Zimbabwe vedtok nylig å øke skolepengene med 3000%. Det sier seg selv at dette vil forverre studentenes situasjon drastisk. Enda flere vil nå måtte kutte ut studiene, noe som vil ha store konsekvenser for fremtidens Zimbabwe.

Generalsekretær i ZINASU, Tinashe Chimedza, advarer regjeringen i en av landets aviser: "Denne gangen gir vi oss ikke før situasjonen rundt studiefinansiering og skolepenger får en løsning. Vi varsler nå en nasjonal kampanje der vi vil boikotte forelesninger". Chimedza besøkte studenter i Norge i forbindelse med SAIHs utdanningskonferanse i april.

Gjennom studentene som bidrar med 20 kroner til SAIH, har ZINASU mulighet til å kommunisere med medlemmene sine, og til å koordinere aktivitetene. De kan også gi rettshjelp til studenter som arresteres eller utvises fra skolen. SAIH har gitt dem støtte til enkel infrastruktur slik at de kan opprettholde aktivitetene uavhengig av om lærestedene stenges. ZINASU er en partipolitisk uavhengig organisasjon med rundt 40 studentparlamentar som medlemmer.

SAIH, studentenes egen solidaritets- og bistandsorganisasjon, mener studenter i Norge har et ansvar for å ta del i denne kampen. Vi oppfordrer dere derfor til å følge med på situasjonen i Zimbabwe, i solidaritet med studentene som nå står fremst i kampen for en demokratisk fremtid. Til syvende og sist har alle studenter

interesse av det samme: At demokrati og menneskerettigheter skal være spillereglene verden styres etter.

Nestleder i ZINASU, Itai Zimunya, deltar på Internasjonal Seminar i Tromsø 4. oktober. Han vil da snakke om situasjonen i Zimbabwe og om ZINASUs rolle i kampen for demokrati.

Stine R. Larsen

Illustrasjon STINE R. LARSEN

Utopia

Ansvarlig redaktør:
Trine Andreassen

Kulturredaktør:
Kristin Danielsen

Fotosjef:
Marcos Porcires

Desksjef:
Audun Rundberg

Sivilarbeider:
Øyvind Olsen

Redaksjonen:
Wenche Arntzen
Marit T. Balstad
Stine Bøe
André Bruun
Henriette Brændeland
Kine Dørum
Christoffer Eilifsen
Peter A. Jakobsen
Eline Johansen
Thomas Johansen
Stein-Hugo Johnsen
Olav Kandal
Stine Larsen

Sigve Leland
Ragnar Lillevoll
Christian Lund
Kjartan Otterå
Marianne Nielssen
Ragnhild Vik Nilsen
Erlend Paasche
Erica Restothen
Lene Rochmann
Silje Haukland Ryvold
Jeanette Åsheim
Jon Terje Eiterå
Margrete Farai Vik

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 53 66

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no

Internett:
www.utopia.no

Annonsepriser:
Kontakt oss for tilbud
annonse@utopia.no

Opplag:
5000

Neste deadline:
11. oktober 2001

Neste utgivelse:
17. oktober 2001

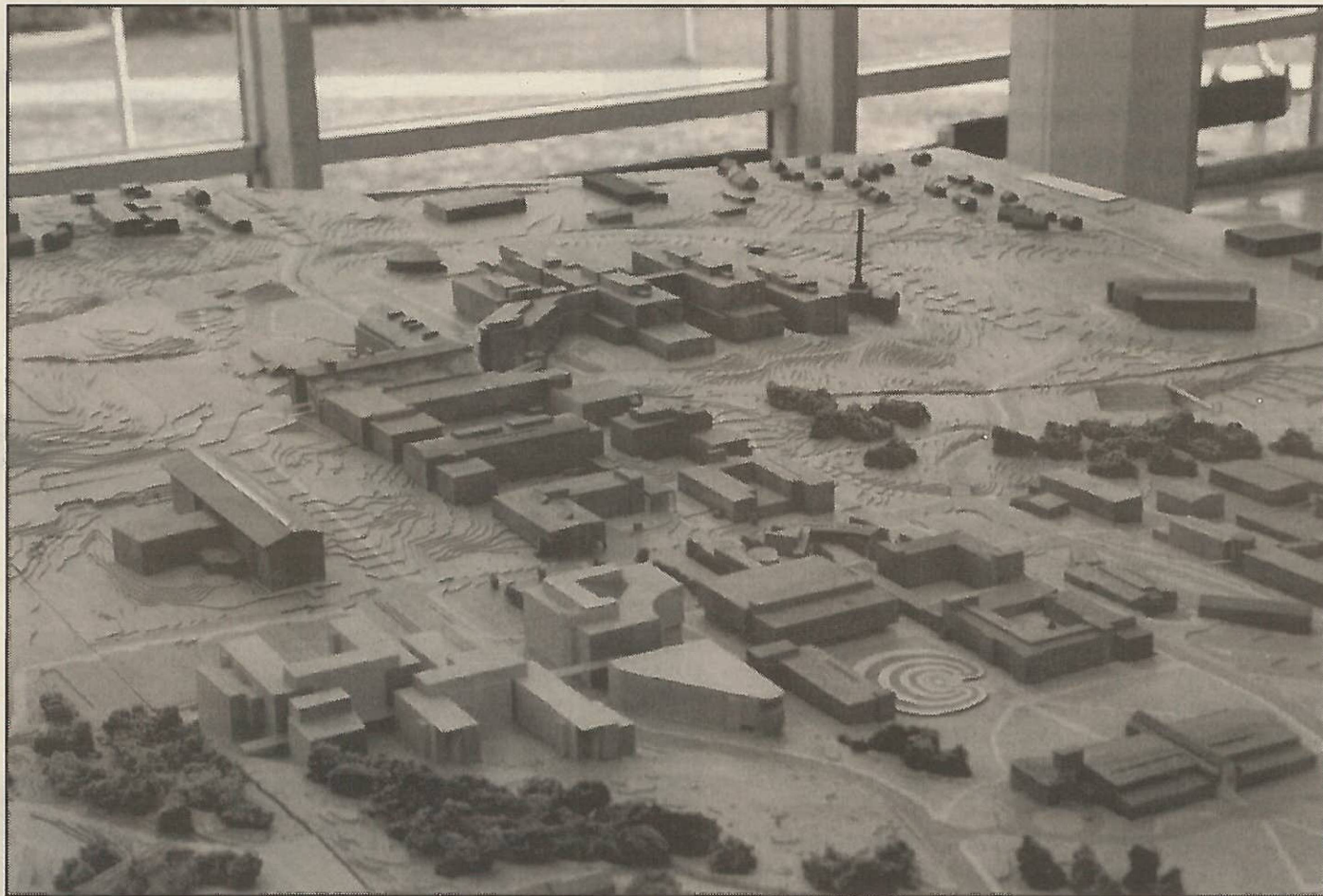
Trykk:
Troms avistrykk

ISSN:
0806-9611

For første gang på 20 år har Universitetet i Tromsø et rektorvalg med flere kandidater. Hvilken profil bør den nye rektoren ha?

Veien fremover

NY LEDELSE: Universitetet har de senere årene gitt flere æresdoktorater. Vil det fortsatt være slik under en ny rektor?

Foto OLAV KANDAL

I skrivende stund kjemper tre personer om å bli rektor. Uansett hvem som vinner er spørsmålet: Vil vi merke noe når den nye rektoren tar over? Svaret bør være et krystallklart: Ja.

Kommentar Olav Kandal

Det har i Tove Bulls periode blitt gitt æresdoktorat til Mordechai Vanunu og fredsprisvinner Rigoberta Menchu Tum. Flere har gjennom leserinnlegg i både Tromsøflaket og Nordlys ment at dette har vært å gå for langt.

Den politiske profil

Å ha et universitet med større fokus på politikk enn på vitenskap kan være uheldig. Det er ikke sikkert at alle ansatte ved universitetet deler den samme politiske oppfatningen som de som har godkjent disse tildelingene, og det å dra universitetet over den politiske grensen kan skape frustrasjon. I tillegg er det heller ikke sikkert det er like populært hos universitetene ute i verden som vurderer utvekslings- og samarbeidsavtaler med universitetet.

Universitetet bør heller gi æresdoktorat til talentfulle forskere som nettopp gjennom et æresdoktorat kan bli potensielle

bidragsytere til universitetet. Og da på det faglige plan, ikke det politiske.

Radikal kjønnskvote

Enkelte vurderer radikal kjønnskvote ved universitetet, blant andre rektor-kandidat og styremedlem Jarle Aarbakke. Også det kan sette til side prinsippet om et universitet som en produsent av kvalitativ kunnskap. En viss forståelse er det for at man ønsker endringer, men gjennom et slikt virkemiddel kan universitetet komme til å godkjenne at en faglig dårligere professor kan få en stilling fremfor en dyktigere og bedre. Dette strider mot all fornuft.

Fredsstudier

Mye tyder på at vi kan få fredsstudier etter hvert. Rektorkandidatens valgprogram, tanker i tiden og terrorisme i USA har gjort at stemmene som roper om dette har tatt til i styrke. Men er det realistisk at fredsstudier skal kunne skape fred? Vil et fredsstudium for velfødde og festglade norske studenter kunne skape fred for

eksempel i Midtøsten eller kanskje Afghanistan? Tanken er utrolig naiv. Jeg ser heller på det som et ikke uvanlig romantisk tankemønster som nordmenn er belastet med fordi de lever i en enorm rikdom og i verdens utmark.

Ekstern finansiering

Universitetet har i en periode opplevd store kutt i de statlige overføringene. Mye tyder på at den tiden er forbi da staten ga universitetet penger uten å legge føringer i form av såkalte satsingsområder. Det dette krever av universitetet er et sterkere fokus på ekstern finansiering. Og her bør næringslivet få en selvfølgelig plass. Fobien i det universitetspolitiske miljøet mot at næringslivet skal nyte godt av forskningsmiljøer bør motarbeides. Næringslivet kan heller få større innpass slik at man faktisk erfarer at alle parter kan nyte godt av et samarbeid. Studenter, universitet og næringsliv. Næringslivet er et naturlig bindeledd mellom universitet og samfunn, ikke en fiende.

Utopia

Utopia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgiften.

Avis i bur

■ Tromsøflaket, internavisa for de ansatte ved Universitetet i Tromsø, blir nektet å videreformidle informasjon som er offentlig tilgjengelig. Samtidig som man vil ha fri og uavhengig forskning, setter man sin egen internavis i bur. Nå sist skjedde det ved at saken Tromsøflakets journalist skrev etter å ha deltatt på en åpen del av et møte i Universitetsstyret, ble fjernet før avisa gikk i trykken. Universitetsdirektøren var ikke fornøyd med sakens innhold.

■ Universitetsdirektøren var i sin fulle rett da han gjorde dette. Han har myndighet til å gjøre om på saker han ikke liker eller ganske enkelt fjerne dem. Spørsmålet er om det rimer med Universitetets ideal om å være åpent og arbeide for frihet til å si det man vet. Æresdoktorater vitner om en stor vilje til å kjempe for ytringsfrihet andre steder i verden. Da bør man også ha orden i sakene på hjemmebane.

■ Universitetet i Tromsø står på ingen måte i ei særstilling. Internavisene ved de andre universitetene sitter like mye i bur som Tromsøflaket. Ved å gå ut i media, håper Tromsøflakets redaksjon å få til ei systemendring. De ønsker å jobbe under Redaktørplakaten. Det vil blant annet bety at de får en egen redaktør som selv fritt kan bestemme hva de skal og ikke skal skrive. Dermed vil Tromsøflaket bli ei avis som har større makt enn i dag til å påpeke feil og mangler. Den vil få mer troverdighet og kan sette flere saker på dagsorden, også saker universitetsdirektøren ikke ønsker skal fram i lyset. Tromsøflaket går inn i rollen som kontrollør, og Universitetet trenger slike.

■ Men da mister universitetsdirektøren sitt talerør. Det bør imidlertid være en smal sak å opprette hjemmesider der universitetsdirektøren kan informere. Universitetet har større bruk for ei internavis som kan sette fokus på saker som ikke er som de skal, enn for ei internavis som bare kan peke på det som er ufarlig for Universitetet. Om Universitetet i Tromsø virkelig er opptatt av ytringsfrihet og åpenhet, har de nå en gyllen sjanse til å vise det, gjennom å bli landets eneste universitet med ei fristilt internavis.

Utopia for...

25 år siden

Berufsverbot (yrkesforbud) er nemninga på ei lov som seier at alle som er usamde i den Vest-tyske forfatninga kan nektast arbeid i det offentlege. Etter kvart er over 2.000 tilsette i staten sparka avdi dei har teke del i demonstrasjonar, er med i parti på venstresida, uttaler seg mot staten sin politikk, eller som no sist, tilrår ein student å lese ein artikkel av Johan Galtung. Som ei oppfølging av dette Berufsverbot er det meste av studentdemokratiet avskaffa.

Henta fra artikkelen *Kva er Berufsverbot?*

10 år siden

Det har nylig vært avholdt årsmøte i verdens pessimistforbund, i den nedlagte reaktoren i Tsjernobyl. De tre fraksjonene Jorden 1995, Jorden 2000 og Jorden 2010, som mener at jorden vil gå under i henholdsvis 1995, 2000 og 2010, havnet i dyp splittelse da Jorden 1995 og Jorden 2000 ville ekskludere Jorden 2010 da de mente at den ikke hadde noe å gjøre i en pessimistorganisasjon.

Henta fra artikkelen *Pessimister*

Ei ganske vanlig uke

Vi er midt i Uka 2001. Det er hyggelig, det er kjentfolk på Driv, og det kommer ålreit musikk fra scenen. Stjernene mangler imidlertid. Du kan si hva du vil om gode småband, men når de store navnene mangler, blir resultatet dessverre ei ganske vanlig uke.

– Noe for enhver

Frokost-lykke

En frokostblanding spesialkomponert ved Universitetet i Tromsø kan bli ny medisin mot mørketidsdepresjon, skriver VG. Blandingen er nå under uttesting blant forsøkspersoner i Tromsø. På sikt kan den, sammen med lysbehandling, bli et nytt tilbud for personer med lette vinterdepresjoner. Undersøkelsen utføres av Eva Therese Næss på profesjonsstudiet i psykologi og psykologiprofessor Arne Holte ved Universitetet i Tromsø.

Tangetom latter

Forskning viser at humor hindrer at vi henger oss opp i bagateller, og det gir tid og overskudd til å takle de tingene som virkelig trenger oppmerksomhet, skriver bladet Forskning. Barn ler gjennomsnittlig 400 ganger per dag, mens voksne ler 14 ganger daglig. Latter tømmer hjernen for all tankevirksomhet, og eventuelle problemer blåses bort. Dessuten slapper vi skikkelig av, og en god latter kan bidra til å bekjempe fysiske plager.

Forsker på språket i Big Brother

Alt som ble sagt de 100 timene Big Brother ble sendt på TV, skrives nå ned for å øke kunnskapen om det norske talespråket. Språkforskere ved Universitetet i Oslo har fått produsentenes tillatelse til å bruke serien til forskning, skriver internavisen Uniforum ved Universitetet i Oslo. – Jeg er litt overrasket over at bruken av utenlandske ord ikke er større, og serien inneholder mindre banning og stygge ord enn jeg forventet, sier transkribør Turid Wangen ved Tekstlaboratoriet ved Institutt for lingvistiske fag.

Norge bøyer seg ikke for EU

Norge bøyer seg ikke av for EUs overvåkingsorgan, ESA, og står fast på at det skal være egne kvinneprofessorater ved Universitetet i Oslo. ESA mener Norge bryter EØS-avtalen gjennom kvinneprofessoratene. Saken kan nå havne i EFTA-domstolen etter at norske myndigheter har gjort det helt klart at Norge ikke ønsker å fjerne kvinneprofessoratene, skriver Aftenposten. Norske myndigheter hevder det finnes lovregler som gjør det mulig å reservere arbeidsplasser, utelukkende basert på kjønnskriterier.

Seks timer uten en tråd

Seks av ti personer i Europa og USA mellom 15 og 50 år vil om fem år bære med seg trådløst kommunikasjonsutstyr i minst seks timer hver dag. Dette spår det amerikanske analysebyrået Gartner Group i en fersk fremtidsrapport, skriver Newswire. Byrået mener interaktivt trådløst utstyr vil få bedre kvalitet, samtidig som prisen vil falle.

Universitetet sensurerer

Tromsøflaket, internavisa ved Universitetet, fikk forbud mot å referere fra en åpen sak på et styremøte.

– Et paradoks, når Universitetet samtidig hever stemmen for ytringsfrihet ute i den store verden, mener Tromsøflakets journalister.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Tromsøflaket er internavisa for de ansatte ved Universitetet i Tromsø. Journalistene i avisa har i et åpent brev angrepet det de mener er Universitetets dobbeltmoral. Brevet er gjengitt på side ni.

Fikk skrive-forbud

En Tromsøflaket-journalist var torsdag 20. september til stede på den åpne delen av møtet i Universitetsstyret. Journalisten ønsket å referere debatten rundt en sak om budsjettsituasjonen ved Universitetet. Dagen etter fikk Tromsøflaket ordre fra universitetsdirektøren via informasjonssjefen om å ikke skrive om saken. Redaksjonen ble også nektet å referere fra saksdokumentet i saken, selv om dette er et offentlig dokument alle kan kreve å få se.

Fjernet ferdig sak

– Det hender vi ikke får skrive fra offentlige dokumenter, og det har skjedd at en ferdigskrevet sak ikke har kommet på trykk etter universitetsdirektørens vurdering, sier Tromsøflaket-journalistene Aase Wynn, Torgunn Wærås og Kjellaug Lindvåg.

De vil at Tromsøflaket skal forankres i Universitetsstyret i stedet for hos universitetsdirektøren og drives etter Redaktørplakaten. Det betyr blant annet at styret vedtar en formålsparagraf redaktøren arbeider etter, men at redaktøren for øvrig leder arbeidet i redaksjonen fritt og uavhengig av ledelsen. Ingen eiere kan gripe inn og beordre hva avisa skal skrive og ikke skrive. I dag har universitetsdirektøren rett til å fjerne det han måtte ønske.

– At vi får arbeide etter Redaktørplakaten er viktig både for miljøet på Universitetet og for oss som jobber i avisa. For det er en del informasjon som aldri spres, sier Wynn og understreker:

– Universitetsdirektørens stemme er viktig, men de andre stemmene må også bli hørt.

Journalistene har i dag ingen formålsparagraf å forholde seg til og får bare vite hvor grensa går når de trækker over den.

– Fører til selvsensur

– At vi sensureres preger etter hvert både hvilke saker vi velger å skrive om og måten vi skriver på. Frykten for sensur fører til selvsensur, sier Wærås.

– I bunn og grunn handler dette om Tromsøflakets troverdighet hos leserne, bemerkter Lindvåg.

Vært oppe tidligere

Også i 1996 var dette temaet oppe.

– Ledelsen ved Universitetet konkluderte med at Tromsøflaket ikke var underlagt sensur. Vi er ikke enige i den påstanden, sier journalistene og mener eksemplet fra styremøtet viser tydelig at det dreier seg om nettopp sensur.

FIKK REFERAT-FORBUD:

Universitetsdirektøren har nektet Tromsøflaket å referere fra et åpent møte. Internavisas journalister f.v.: Aase Wynn, Torgunn Wærås og Kjellaug Lindvåg.

Foto

TRINE ANDREASSEN

Reagerer på presse-oppslag

– Artikkelen Tromsøflaket ville trykke omhandlet andre ting enn det styresaken gjaldt, sier universitetsdirektør Arne Benjaminsen. Han reagerer på at journalistene gikk til pressen før saken ble behandlet internt.

– At de tar opp dette med Redaktørplakaten og redaksjonell frihet, har jeg stort sett ingen problemer med. Men jeg reagerer litt på formen. Det var helt greit at brevet ble trykket i Tromsøflaket. At det ble sendt ut til andre

redaksjoner er litt mindre greit på grunn av bladets status og de ansattes status, sier Benjaminsen.

– Feil form

Han understreker at han ikke

nektet Tromsøflakets journalist å skrive om saken, men at han ikke ville at artikkelen skulle trykkes.

– Artikkelen var skrevet med en slik form at det var uhen-siktsmessig å fremme den. Den omhandlet andre ting enn det sty-

resaken gjaldt. Enten måtte den skrives om eller så måtte den tas ut. I samråd med informasjonssjefen valgte jeg å ta den ut. Det var en beslutning som kan diskuteres, men jeg fikk ingen reaksjon fra redaksjonen før jeg leste om det i avisene.

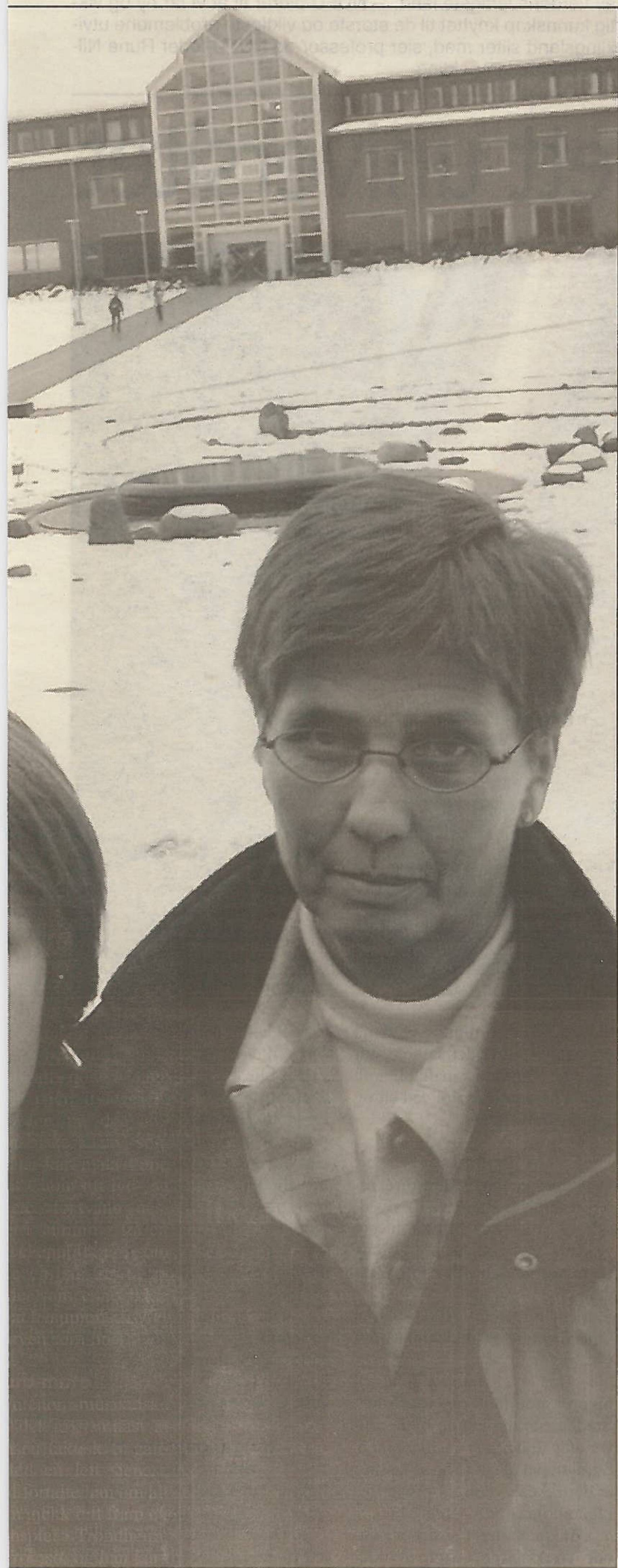
Benjaminsen kjenner ikke til at noen universitetsdirektør har nektet Tromsøflaket å referere fra offentlige dokumenter.

– Det er ett av temaene jeg vil

internavisa

SAMAN: Flyktningegaid Elin Andersen (t.v.) og flyktning Freshta Rah har nettopp blitt kopla og er begge spente på korleis det vil gå utover hausten. Foto KRISTIN DANIELSEN

Møt ein kultur, møt eit menneske

Freshta Rah ville praktisere norsk. Elin Andersen ville møte menneske frå andre kulturar. Dei møttest via flyktningegaidprosjektet som er drive av Røde Kors i Tromsø.

Tekst KRISTIN DANIELSEN

Det nyoppstarta prosjektet går ut på at ein flyktning og ein såkalla flyktningegaid møttest minimum to timar i veka i løpet av ni månadar.

– Det er mange flyktningar i Tromsø som ynskjer å kome i kontakt med nordmenn. Det er òg mange her i Tromsø som ynskjer å kome i kontakt med flyktningar, seier Gunn Schulz i Røde Kors. Her vil begge partar få eit nettverk dei ikkje hadde i utgangspunktet, forklarar ho.

Eit betre nettverk

– Prosjektet frå Bærum viste at flyktningar vart betre i norsk, fekk seg lettare jobb og hadde fått eit betre nettverk rundt seg, seier Tewasen Teshome. Han er prosjektkoordinator for flyktningegaidprosjektet som er drive av Tromsø Røde Kors. Der var òg ei holdningsendring frå begge partar. Ein lærte meir om kvarandre.

– Det er jo mykje lettare å møte ein kultur via eit menneske enn via ein institusjon, smiler han.

Bestem sjølv

Gaid og flyktning møttest minimum to timar i veka i ni månader.

– Kva som skjer bestem par-

Svakhet for øl styrker kvinnehjertet

Menn drikker fortsatt mer øl enn kvinner, selv om ny forskning viser at ølinntak gir større helsemessig gevinst for kvinner. I 1999 ble det påvist at moderat alkoholinntak reduserer risikoen for hjerte- og karsykdommer med rundt 25 prosent. Nå viser det seg at det særlig er kvinner som kan drikke øl med god samvittighet.

tane sjølv, alt frå å gå på kafé, gå på tur eller berre prate, forklarar Teshome. Men vi vil jo kontinuerleg prate med partane for å høyre korleis det går. Røde Kors vil sjølv arrangere fellesmiddagar for dei som er med. Dei dekker òg billetter til teater og liknande. Ein skal ikkje blakke seg på prosjektet.

Ynskjer studentar

– No har vi fått 30 gaidar, men vi treng 20 til, seier Schulz. Ho oppmodar studentar om å verte med.

– Vi har unge flyktningar og

treng difor òg unge flyktningegaidar. Utanlandske studentar som ynskjer ein gaid, kan òg melde seg. Dei legg vekt på at ynskjene til flyktningen og flyktningegaiden skal passe best mogleg saman.

– Interesserte må berre ta kontakt. Folk er hjarteleg velkomen til møte om prosjektet 24. oktober, oppmodar Teshome.

Lyst til å jobbe med kommersialisering av kunnskapsbaserte ideer?

FORNY søker studentkontakt ved UiTø

Som FORNY-kontakt skal du

- Formidle informasjon om FORNY-programmet blant studenter ved UiTø
- Arbeide for å fremme gründerkultur og entreprenørskap
- Aktivt søke å viderefremme gode forretningsideer
- Arrangement, seminar, Venture Cup og lignende

Engasjementet passer best for deg som er utadvent, initiativrik og tillitskapende, og med interesse for å skape ny virksomhet. Du må kunne kommunisere godt både med forskningsmiljø og studenter, og ha evne til å arbeide selvstendig. Det er en fordel om du har kjennskap til UiTø, og holder på med høyere studier, gjerne som student på 3. eller 4. året.

Arbeidsomfang og avlønning kan vi diskutere nærmere.

Interessert?

Send en kortfattet CV med presentasjon av deg selv per e-mail senest **19. oktober 2001** til forskningsparken@fparktos.no, merket FORNY-kontakt. Kontakt Ragnar Brataas eller Bjørn Langgård på telefon **77 67 97 60** for mer informasjon.

FORNY er et landsomfattende program for FORSKNINGSBASERT NYSKAPING. Programmet har som mål å bidra til økt kommersialisering av forskningsresultater gjennom en bedre og mer systematisk utnyttelse av innovasjonspotensialet i FoU-miljøene. FORNY er finansiert av Norges Forskningsråd og Statens Nærings- og Distriktsutviklingsfond (SND). Det er etablert FORNY-programmer i fire regioner, og Nord-Norge utgjør en av disse. UiTø er partner i FORNY-samarbeidet i Nord-Norge, hvor Forskningsparken i Tromsø AS har kommersialiseringens rollen.

be om å få dokumentert på møtet jeg snart skal ha med Tromsøflaket.

Benjaminsen forteller at en sak om Universitetets informasjonsstrategi er på trappene for Universitetsstyret, og han mener det da er naturlig å også ta opp Tromsøflakets redaksjonelle frihet.

– November- eller desembermøtet er de mest aktuelle tidspunktene.

Sier ja til løsrevet avis

Informasjonsdirektør Morten Thoresen mener det kan være riktig å drive Tromsøflaket etter Redaktørplakaten.

– Universitetet i Tromsø jo markert seg med hensyn til ytringsfrihet og vil skape mest mulig debatt. Ei løsrevet avis vil bidra til det, mener Thoresen, men mener Universitetsdirektøren da må få andre kanaler.

– Utenfor Tromsø

Få kvinner ved NTNU

NTNU er dårligst på likestilling i Universitets-Norge, med bare 8,4 prosent kvinnelige professorer, skriver Under Dusken. Takket være Historisk-Filosofisk Fakultet er ikke tallet enda lavere, for der er 14 av de 29 valgte lederne kvinner. Medisin kan derimot ikke vise til en eneste kvinne. Universitetet i Tromsø er nest dårligst på likestilling, med 9,2 prosent kvinnelige professorer. Oslo er best med 16,7 prosent.

Ikke tid til forskning

Under en av ti forskere ved landets universiteter mener de har gode forskningsvilkår, viser en rapport fra Norsk institutt for studier av forskning og utdanning (NIFU). – Vi er ikke overrasket. Dette bekrefter at finansieringen er slik at forskning, og særlig den frie grunnforskning, blir skadelidende, sier prorektor Rolv Mikkel Blakar ved Universitetet i Oslo til Universitas.

– Umulige krav fra Lånekassen

Oslostudent Johannes Elgvin må betale 114.550 kroner til Lånekassen innen tre uker fordi han har tjent 4.000 kroner mer i måneden enn han oppga i sin lånesøknad. – Kravene fra Lånekassen er urealistiske og helt umulige for en vanlig student, sier Sosionomtjenesten ved Universitetet i Oslo til Universitas. Lånekassen vil også nekte studenten lån og stipend de fire kommende semestrene. – Problemet er at noen lar være å oppgi hvor mye da har tjent, og da har de svindlet Lånekassen, forsvarer informasjonssjef i Lånekassen, Wenche Merli.

Sinker på hovedfag

Bare 17,8 prosent av hovedfagsstudentene på sosialantropologi klarer å bli ferdig på normert tid. Det viser en rapport som ble offentliggjort i august i år. Normert tid er fem semestre, men de fleste bruker minst sju semestre, skriver Studvest. I den samme rapporten kommer det fram at bare 20 prosent av studentene var heltidsstudenter.

Dansk for vanskelig?

Språkbarrieren er så stor at halvparten av de svenske og norske studentene som starter ved medisinstudiet i København, enten uteblir ved studiestart eller slutter etter kort tid. Ifølge avisa Sydsvenska Dagbladet er studentene svært overrasket over at så mye av undervisningen er obligatorisk og at dansk er så vanskelig å forstå. Svensker og nordmenn opptar en femdel av studieplassene ved legestudiet i København, og nå blir det opprettet et kurs i dansk språk for dem.

UiTø kan overta Nordlysplanetarier

Nordlysplanetarier står tomt mens Universitetet mangler undervisningsrom. Ifølge Universitetet må bygget rustes opp, og UiTø har søkt om å overta bygget vederlagsfritt, skriver Tromsøflaket. Eiendomssjef Børge Hansen i Statsbygg Nord regner med at det vil gå i boks. Planetarier har vært stengt siden høsten 2000. – Vi håper på fortsatt drift som et Nordlysplanetarium, sier styreleder i Nordlysplanetarium AS, Morten Thoresen, til Tromsøflaket.

254 millioner til forskningssamarbeid

Forskningsprogrammet NUFU (Universitets- og høgskolerådets program for utviklingsrelatert forskning og utdanning) har bestemt at 254 millioner kroner skal gå til forskningssamarbeid mellom utviklingsland og Norge. Millionene er fordelt på 49 søknader som alle skal styrke forskningskompetansen i noen av verdens fattigste land. – NUFU bidrar til at vi får ny og viktig kunnskap knyttet til de største og viktigste problemene utviklingsland sliter med, sier professor og NUFU-leder Rune Nilssen i ei pressemelding.

Vil låse deg til ett universitet

NEGATIV: Studentstyreleder Hilde Karen Ofte frykter fastlåste studier der studentene har liten valgfrihet.

Arkivfoto JON TERJE EITERÅ

Du skal ikke lenger kunne sette sammen fag fra forskjellige norske universiteter til en grad. – En fare for valgfriheten, mener studentstyreleder Hilde Karen Ofte.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Neste høst kommer bachelor- og mastergraden, og universitetene får større frihet til å utforme sine

egne utdanningsløp, legge ned og opprette studier. Når du begynner på et utdanningsløp, som er ei pakke bestående av bestemte fag, må du følge dette løpet ved ett

– Ei drøy slutning

Leder i Norsk studentunion (NSU), Trond Larsen, er uenig i spådommene om at studentene blir bundet til ett universitet.

– Det er litt drøyt å komme til den slutninga. Men om det virkelig blir slik at studenten ikke kan flytte i løpet av graden sin, blir det en helt håpløs situasjon, mener Larsen.

Han er mer bekymret over at vi kan få A- og B-studenter, der A-studentene følger fastlagte studieløp, men B-studentene benytter seg av friheten som fins.

– Da vil det være en fare for at universitetet heller vil ha de uproblematisk A-studentene.

NSU er dessuten redd små fag kan bli nedlagt, noe som kan gjøre det vanskelig å sette

sammen en grad slik du selv vil. Larsen tror det skal gå greit å ta fag løst sammensatt og få det godkjent som en del av en grad.

– Større frihet til institusjonene kan imidlertid gå på bekostning av studentenes frihet.

Det skal ifølge Larsen ikke bli noe problem for studentene å bryte avtalen med lærestedet. Det har den politiske ledelsen i undervisningsdepartementet sagt til NSU.

– Dessuten vil vi nok ikke bare få treårs-kontrakter, men også ettårs-kontrakter, sier Larsen.

universitet, med mindre et annet universitet tilbyr det samme studieløpet. Dermed kan du bli nødt til å ta hele graden din ved ett og samme universitet.

– Faglig tap

I et skriv spår universitetsdirektøren at skifte av studiested i hovedsak vil skje etter fullført lavere grad og ved søknad om opptak til mastergraden eller PhD-graden.

Studentstyreleder Hilde Karen Ofte frykter for studentenes rett til å angre.

– Det er en fare at dette vil hindre mobilitet og valgfrihet. Studentene må kunne bytte universitet underveis i utdanninga. Studieløpet må ikke bli så fastlåst at det ikke er mulig å prøve nye fagkombinasjoner, mener hun.

Ofte poengterer at det er nettopp tverrfaglighet som utvikler og driver fram de ulike fagene.

– I mange tilfeller fungerer fagkombinasjoner man i utgangspunktet ikke kunne forestille seg. Har vi et ferdig opplegg, mister vi noe faglig sett.

Yrkesuniversiteter

Studentstyrelederen avviser at å få samlet lærekreftene ved ett universitet vil gi et bedre faglig miljø.

– Vi får et mer rigid opplegg med veldig avskilte fagretninger,

når det heller er ønskelig å bygge ned skillene. Jeg er redd universitetet blir ei avgrenset yrkesutdanning, og det er ikke det universitetet skal være.

De faste studieløpene er en konsekvens av at studentene skal få veiledning og råd til å finne fram til gode fagkombinasjoner. Studenten og lærestedet skal skrive under på en avtale som inneholder en plan for hvilke fag studenten skal ta.

– Det er bra studentene får veiledning, men avtalen må ikke være så bindende at studenten ikke kan forandre mening underveis, advarer Ofte.

– Inngangsbillett til arbeidslivet

Rektor Tove Bull hilser forandringene velkommen.

– Dette blir en inngangsbillett til arbeidslivet og ei revitalisering av allmennfakultetene. At man tar bachelor ett sted og ikke som nå kan sy sammen en grad vil medføre ny tenkning og ny fagutvikling, tror Bull.

– Ny gradsstruktur betyr ikke bare forandringer i lengden på studiene, men også at man må lage andre typer tilbud til studentene, bemerker Bull. Hun understreker at hvordan dette vil fungere er helt avhengig av hvordan det går med reformen.

TRANGT: Studentene ved Mat-Nat har mistet den ene lesesalen sin til lagerrom. – Den er ikke tatt i bruk av Universitetet ennå, så den kunne fortsatt ha vært lesesal, sier en frustrert Robert Hagen i Studentrådet.

Minus en lesesal

Den nest største lesesalen til studentene på Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet forsvant i sommer. Dermed har studentene mistet 35 leseplasser i løpet av ferien.

Tekst TRINE ANDREASSEN
Foto PETER A. JAKOBSEN

I vår fikk studentene ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (Mat-Nat) vite at en av lesesalene deres skulle bli gjort om til lagerrom og kontor. Nå har det skjedd, uten at de har fått nye leseplasser.

– Var ikke så enkelt

Et 120 kvadratmeter stort lagerrom fra Institutt for kjemi skal bli ny lesesal, men studentene har ikke fått noe løfte om når det vil skje. Siden den tidligere lesesalen ble tømt allerede i sommer, regnet Studentrådet på Mat-Nat med at de raskt kunne ta i bruk den nye lesesalen.

– Det var ikke så enkelt som vi ble forespeilet, og tidsplanen viste seg å være en litt annen, sier Robert Hagen, sekretær i Studentrådet.

– Vi trenger det samme antall plasser nå som før, så nå må folk dele plasser. 16 studenter

må sitte på den lille lesesalen og 84 på den store. Det er dobbelt så mange som det egentlig skal være, sier Hagen.

Neste vår?

Tidligst neste vår kan lesesalen stå klar, og overarkitekt Geir Lyngsmark i Plan- og driftsavdelinga (PLUT) sier seg fornøyd om bygginga i det hele tatt tar til i høst.

– Før jeg kan gi noen dato, må vi vite hvor stort omfang bygningsarbeidet vil få. Omfanget er blitt større enn vi trodde, blant annet må vi gjøre noe med ventilasjonen og lysforholdene. Det er ikke bare å rydde ut av lokalene, sier Lyngsmark. Han mener PLUT undersøkte forholdene i lagerrommet så tidlig de kunne.

– **Kunne ennå vært lesesal**
Ekstra frustrerende er det for studentene at deres tidligere lesesal ikke er tatt i bruk til lagerrom og kontor ennå.

– Den kunne like gjerne ha vært lesesal fortsatt, mener Hagen.

Lyngsmark er av en annen oppfatning:

– Det skal skje en del innredningsarbeid av mindre karakter så snart vi får vi får tak i entreprenører. Lesesalen måtte ryddes så tidlig, slik at entreprenørene kan rykke inn på dagen når vi får tak i dem.

– Overfylt

– Det har vært veldig stor pågang av nye studenter som har spurt hvor de kan lese. Vi har en del faste plasser, men på langt nær nok. Det finnes jo lesesalsplasser i Gjennomgangsbygget, men studentene foretrekker å lese her hvor de har undervisning, forteller en frustrert Hagen og legger til:

Studenter inn på kjøkkenet

Realfagsbygget har et stort kantinekjøkken som står ubrukt, og nå skal studentkontoret flytte dit fra kjelleren. Mat-Nat-studentene får beholde selve kantina si, noe som har vært et sterkt krav fra både studenter og ansatte.

– Vi har bare fire plasser til dem som ikke har fast leseplass. Det er ikke bestemt hvor mange leseplasser den nye salen vil romme.

– Det blir minimum 28 og maksimum 54 leseplasser, avhen-

gig av hvordan vi bruker tilgjengende rom, forklarer Lyngsmark.

Studentrådet på Mat-Nat tar opp saken på et allmøte 4. oktober i store auditorium.

Kreativ neste vår

Kreativ uke er utsatt til våren. – Det skjer for mye denne høsten, forklarer Anne Dahl, studentrepresentant i Universitetsstyret.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Kreativ uke skal være ei litt annerledes uke, der forelesninger, debatter, prisutdelinger og andre arrangementer setter fokus på alternative undervisnings- og evalueringsformer.

– Årsaken til utsettelsen er at høstsemesteret er det korteste semesteret. Dessuten har vi Forskningsdagene, et nasjonalt arrangement som ikke kan flyttes, og så kom Uka på toppen av alt, bemerkter Dahl. Hun forteller at de ansatte mener det er for hektisk å ha Kreativ uke om høsten og håper arrangementet blir mer

synlig i undervisninga til våren.

Det er ikke bestemt om Kreativ uke heretter alltid vil foregå i vårsemesteret.

– Det negative med å arrangere det om våren, er at da skiftes arrangørene ut midt i arbeidet, påpeker Dahl, som selv sitter i Universitetsstyret bare ut året.

– Men det får heller være, hvis det fører til at oppslutninga blir bedre.

Datoen for Kreativ uke er ikke fastsatt, men mest sannsynlig blir det i mars. Det er ifølge Dahl ikke snakk om å kutte ut Kreativ uke.

– English summary

UKA has started

Despite fireworks, a big lavvo on campus, triple concert at Driv and world-known jazz musicians, the students has been rather absent at this year's UKA arrangements so far.

Helge Notø, PR leader at UKA thinks it is a pity that so few people has shown up both in the lavvo as well as at the concerts. There will however be several interesting arrangements the following days. Wednesday is the last opportunity to see UKA's revue theatre, Thursday is the day for the gourmet and at Saturday Norway's most popular hiphop band Klovner i kamp will play at the final party at UKA.

The university censors its newspaper

Tromsøflaket, the university's newspaper was prohibited to report from an open case on a board meeting.

– This is a paradox when the University simultaneously raises the voice for freedom of speech in the big world, Tromsøflaket's journalists exclaims. University director Arne Benjaminsen reacts on that the journalists went to the press before it was dealt with internally.

One reading room less

The student's next largest reading room at the mathematical faculty disappeared this summer. The students have then lost 35 reading places.

– We need twice as many reading places; people have to share places, says a frustrated Robert Hagen, secretary in the Student Council. A new reading room is at its earliest ready at the next spring.

New lists are welcome

If you have ten student friends and a message you want the student community to hear you can make a list to this year's student election which is the 25th and the 26th of October. The result settles the makeup of the Student Council.

Fritt fram for nye lister

ÅPEN DØR: Leder Hilde Karen Ofte og velferdsansvarlig Elin Isaksen i Studentstyret inviterer studentene inn på Studentstyrekontoret, både for å forhåndsstemme og for å levere lister.

Foto
TRINE ANDREASSEN

Har du ti studentvenner og et budskap du vil ha fram, kan du stille liste til urnevalget.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Årets urnevalg vil finne sted torsdag 25. og fredag 26. oktober, og da skal studentene stemme på den politiske lista de er mest enig med. Resultatet avgjør sammensetninga av Studentstyret.

Valg i to dager

Alle studenter har mulighet til å danne sin egen politiske liste. De eneste kravene er at det står ti navn på lista, og en av disse må være kontaktperson, altså leder. Dessuten må alle på lista være registrerte studenter, og gruppa må ha et navn.

– Og så må man ha et budskap, skyter studentstyreleder Hilde

Karen Ofte inn og ønsker seg en kort, skriftlig beskrivelse av hva den politiske lista står for.

Lista må leveres på studentstyrekontoret seinest fredag 5. oktober.

Valgkampen skal pågå ei uke i forkant av urnevalget.

– Det blir mye aktivitet, blant annet populærvitenskapelige foredrag som dreier seg om studentene og universitetssystemet: Har vi påvirkningskraft? Dessuten prøver vi å få til paneldebatt, forteller Ofte. Hun frister også med valgvakke fredag 26. oktober.

Vil du forhåndsstemme til urnevalget, har du sjansen på studentstyrekontoret fra 14. til 25.

oktober mellom klokka 12 og 13.

Valg på fakultetene

Under urnevalget stemmer studentene på de politiske listene, som består av studenter som deler politisk syn, men ikke nødvendigvis er fra samme fakultet. Men dette er bare den ene delen av valget. Også fakultetene sender representanter til Studentstyret, valgt av studentene.

Studentstyret

- Øverste organ i studentdemokratiet
- 10 velges fra politiske lister
- 11 fakultetsrepresentanter
- 2 minoritetsrepresentanter (Samisk studentforbund og International Students Union)

Vil gjøre livet til en fest

De går inn for ei festligere studietid, medlemmene i ferske Fæstli folkeparti. – Men la deg ikke lure av navnet, vi har seriøse saker også, sier leder Marianne Dobak Jensen.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Fæstli folkeparti (FF) har grodd opp i løpet av september og har aldri før stilt liste til urnevalget.

Mindre studentbevis

Partimedlemmene mener studentbeviset tromsøstudentene har i dag er for stort, og de ønsker å krysse det ned til bankkort-størrelse. Det har også Studentstyret gått inn for, men Fæstli folkeparti ønsker fortgang i sakene.

– Dette er en av våre kampsaker. Vi vil også ha bedre og billigere mat i kantina, bedre luft på Universitetsbiblioteket og lenger høstsemester, ramser Dobak Jensen opp. Fæstli folkeparti mener nemlig studentene ikke trenger to måneder juleferie.

Tampong-stipend

– De nye studentene som kommer om høsten rekker ikke bli kjent med folk før de må begynne å lese til eksamen, sier Ragnhild Jørstad, med tittelen finansminister. Sosialminister Halvdan K. Eidem skyter inn:

– Man trenger også et lenger semester for å få tid til å modnes.

Lista over viktige saker er lang, men det mest spesielle er at partiet vil ha et jente- og et guttestipend.

– Jenter skal få et hygienestipend som går til bind og tamponger. Vi må jobbe litt mer med hva guttestipendet skal være, ler Dobak Jensen, som ynder å kalle seg statsminister. Målet er nemlig å styre Norge en gang i framtida.

FESTLIGE GREIER: Fæstli folkeparti stiller til valg for første gang. F.v.: Signe Busch, Ragnhild Jørstad, Ingvild S. Ask, Anne Katrine Tjomsland, Halvdan K. Eidem og Marianne Dobak Jensen.

Foto TRINE ANDREASSEN

Synger på UB

Fæstli folkeparti ble stiftet på Driv i slutten av september, og nå skal det revolusjonere Studentstyret.

– Vi skal gjøre Studentstyret litt festligere, og vi har fått masse positiv støtte, bemerket husminister Ingvild S. Ask.

– Valgdeltakelsen er veldig lav, og det ønsker vi å gjøre noe med. Bare folk stemmer, er det bra, selv om de ikke stemmer på oss, synes Dobak Jensen.

Nå starter planlegginga av valgkampen.

– Om 14. dager skal vi ha årsmøte, og så skal vi ligge lavt i terrenget fram til valguka. Men deretter skal vi gå rundt i egne t-skjorter, snakke med folk, dele ut ting og synge sanger på UB, lover Dobak Jensen.

– Og vi skal snakke normalt, på bakkenivå, understreker finansministeren..

UiTø og ytringsfrihet – ideal og virkelighet

Utrop Tromsøflakets redaksjon
 TORGUNN WÆRÅS,
 AASE WYNN
 KJELLAUG LINDVÅG

Universitetet i Tromsø har utnevnt personer som Desmond Tutu, Rigoberta Menchu Tum, Salman Rushdie, William Nygaard og Mordechai Vanunu til æresdoktorer for sin kamp for ytringsfrihet og menneskerettigheter. Selv gir Universitetet i Tromsø ut ei avis hvor medarbeiderne blir nektet å referere fra et åpent styremøte og fra offentlige dokumenter.

Torsdag 20. september. Det er styremøte ved UiTø, og som vanlig blir styremøtet åpnet for allmennheten etter at de sakene som er unntatt offentlighet er blitt behandlet. Som vanlig er Tromsøflaket, Universitetets egen avis, på plass etter at møtet er erklært åpent. Universitetsstyret er Universitetets høyeste organ og vedtakene herfra har stor betydning for ansatte og studenter. Selv om møtene er åpne for alle, har få anledning til å følge møtet personlig. Tromsøflaket er der på lesernes vegne for å formidle det som skjer ut fra journalistiske kriterier.

Det står mange saker på dagsordenen 20. september. En av dem er S 126-01 – budsjettoppfølging for 2. tertial, og debatten i styret er interessant både for eksterne og interne lesere av Tromsøflaket.

Dagen etter styremøtet får Tromsøflakets redaksjon ordre fra Universitetsdirektøren via Informasjonsdirektøren om ikke å skrive om den nevnte økonomisaken. Dersom det blir skrevet en slik artikkel, vil Informasjonsdirektøren, som er ansvarlig redaktør, sørge for å fjerne den før avisa går i trykken.

SENSURERER TROMSØFLAKET: Medarbeiderne i Universitetets internavis er blitt nektet å referere fra et åpent styremøte og fra offentlige dokumenter. Illustrasjonsfoto AUDUN RUNDBERG

Det er ikke første gang en slik situasjon oppstår ved Universitetet i Tromsø. Gjennom årene har det skjedd flere ganger at Universitetsdirektøren har bestemt at Tromsøflaket ikke får omtale saker eller dokumenter som er tilgjengelige i den offentlige journalen. Tromsøflaket er en del av Informasjonsavdelinga som igjen er en del av Sentraladministrasjonen. Universitetsdirektøren har derfor myndighet til å kunne bestemme hvilke saker universitetssamfunnet skal få innblikk i gjennom avisa. Når Universitetsdirektøren hindrer Tromsøflaket i å skrive om en bestemt sak eller et dokument, frarøves i realiteten de ansatte viktig informasjon. Spørsmålet er hvordan Universitetsstyret og resten av universitetssamfunnet kan tillate et slikt konservativt og udemokratiske system.

tisk system.

Vi som arbeider i Tromsøflaket tror at verken de ansatte ved Universitetet i Tromsø eller institusjonen som sådan er tjent med en slik redaksjonell binding. Redaksjonen har i mange år argumentert for at Redaktørplakaten skal legges til grunn for avisens virksomhet. Det innebærer at Universitetsstyret ansetter en ansvarlig redaktør, oppnevner et bladstyre og vedtar formålsparagraf og vedtekter. Redaktøren skal arbeide i tråd med formålsparagrafen og vedtektene, men leder ellers det redaksjonelle arbeidet uavhengig av ledelsen.

Kampen for å få innført Redaktørplakaten har pågått i alle universitetsavisene her i landet i flere år. Universitetsavisa ved NTNU i Trondheim har vært redigert etter Redaktørplakaten i

en periode, men Kollegiet vedtok å fjerne Redaktørplakaten i fjor.

Som en følge av organiseringa får verken Tromsøflaket eller de andre universitetsavisene være med i Den norske fagpresses forening. Det får derimot bladene til flere fagforeninger både i LO og YS. De og mange andre fagblader tilfredsstiller kravet for medlemsskap: Redaktørplakaten. Det samme gjør bladet til Kommunenes Sentralforbund «Kommunal Rapport». Til og med Forsvarets Forum, som gis ut av Forsvarsdepartementet, har i flere år lagt Redaktørplakaten til grunn for sin redaksjonelle virksomhet.

De norske universitetene derimot utelukker seg selv med et udemokratiske system og mangel på åpenhet. Det synes å herske en

oppfatning om at universitetets interesser best ivaretas når informasjonen kan styres av den administrative ledelsen. Et eksempel på at det faktisk går an å tenke annerledes også i den akademiske verden, er Universitetsavisen ved Københavns Universitet, som er redaksjonelt uavhengig.

Universitetet i Tromsø er Norges yngste universitet og har ry på seg for å være nyskapende. Hvorfor ikke gå foran og gjøre slutt på en udemokratisk praksis med administrativ styring av avisa? Et levende, demokratisk samfunn kjennetegnes av åpenhet både om de positive og negative sidene ved samfunnet og av fri meningsutveksling. Slik bør det også være ved UiTø.

Vi utfordrer med dette både det sittende og det påtroppende styret ved UiTø til å debattere organiseringen av Universitetets egen avis, og ber om at hensynet til ytringsfrihet, åpenhet og fri diskusjon får stå i høysetet under debatten. Vi håper styret konkluderer med en avgjørelse som gjør at enhver universitetsansatt kan si at Universitetet i Tromsø er et universitet som ikke bare honorerer forfattere og menneskerettsforkjempere som har utsatt seg for sanksjoner og risiko ved å gjøre bruk av ytringsfriheten, men at institusjonen selv lever etter de samme verdiene. Vi er overbevist om at den beste avgjørelsen styret kan ta, er å la Tromsøflaket bli redigert etter Redaktørplakaten. Bare slik kan avisa unngå å bli et administrativt skrytealbum. Bare slik kan avisa bli et organ som er UiTø verdig.

Sperret inne på universitetsbiblioteket

Utrop CHRISTOFFER
 EILIFSEN
 Ivrig student ved SVF,
 Universitetet i Tromsø

Jeg opplevde en svært traumatisk episode på universitetsbibliotekets lesesaler onsdag 20/09 som jeg gjerne vil berette om. Spiren til traumen var sådd da jeg fikk utlevert en liten lapp på min pult i 3. etasje mens jeg satt fordypet i studier. Denne lappen kunne meddele at grunnet konstruksjon av ny utstilling i bibliotekets 1. etasje kunne det forekomme en del bråk etter kl. 1930. Dette "bråket" viste seg, til nevnte tidspunkt, å være en klassisk konsert framført på et antikk tangentinstrument. Jeg ble en smule lettet over at det annonserte bråket ikke antok en verre form enn dette. Dog undret jeg meg litt over at man hadde valgt å holde konsert på en lesesal. Siden jeg var tom for mat denne kvelden hadde jeg bestemt meg for å

handle litt etter lesetid. For å korrespondere med siste buss som gjorde det mulig å handle før butikken stengte, pakket jeg resolutt sakene mine kl 1915 for å bevege meg ut av UB mot bussholdeplassen. Men dette skulle neimen ikke la seg gjøre uten hindringer. Når jeg kom ned i andre etasje ble jeg møtt av en slags politisperring med en påklisset lapp som bryskt ga meg beskjed om at trappen var stengt og at jeg måtte værsgod ta heisen. Greit nok, tenkte jeg siden jeg er svært tolerant og åpensinnet av meg. Men da jeg kom til heisen viste den seg umulig å bruke. Ingen heis kom, uansett hvor mye jeg trykket på knappene. Nå var tiden begynt å bli knapp. Faktisk var det bare fire minutter til bussens ankomst utenfor. Resolutt bestemte jeg meg for å trosse sperringen og gå ut så diskret som mulig. Men midtveis i trappen ble jeg møtt av en sint, gråhåret mann som pekte

oppover med en streng pekefinger. Frustrert (og litt nervøs) prøvde jeg å gestikulere at heisen ikke fungerte, og at dette var eneste metoden å komme seg ned på. Denne sinte mannen pekte stadig oppover og ble rød i ansiktet. Jeg tenkte som så at han kanskje ikke skjønnte hva jeg prøvde å meddele, og dermed feilaktig antok at jeg var av den typen som likte å forstyrre klassiske konserarrangementer sånn helt uten grunn. Derfor gikk jeg ned slik at jeg kunne få sjansen til å forklare den uheldige situasjonen som tvang fram mitt tilsynlatende støtende handlingsmønstre. Da jeg kom ned i 1. etg. grep denne mannen fatt i meg og geleidet meg mot nødutgangen. Litt oppskaket innfelte jeg at heisen ikke virket, og at det var derfor jeg beklagelig nok gikk denne veien. Da kunne denne mannen meddele at, jo, det med heisen var han klar over. Det var faktisk han som hadde låst hei-

sen. Hva? Så vidt jeg forstår det hadde denne mannen (og sikkert flere andre medkonspiratører, inkludert de styrende på biblioteket og universitetet) til hensikt, ikke bare å holde konsert på en lesesal, men også å stenge alle studenter som ikke hadde kommet seg ut av lesesalen innen kl 1930 inne. Måkan til frekthet! Først ødelegges lese-miljøet mitt, og så blir jeg forsøkt nektet å gå på butikken og handle. Skandaløst! Som man sikkert skjønner har dette vært en traumatisk opplevelse for meg, som det hadde vært hyggelig en slags kompensasjon for. Min ide er som følger: Jeg og noen drikkekamerater har tenkt å starte et pønkband, og etter et par øvinger har vi sikkert lyst til å holde konsert. Da synes jeg kontorene til universitetsledelsen virker som et utmerket lokale. Jeg ber herved universitetsledelsen ta kontakt for

September, 2001

Utrop MARIT JULIEN

Mange dør så stille
 ei skjelving
 siden ikke mer
 bare dempet gråt.
 Og spør ikke
 om skyld
 for dette
 er de andre. Dette
 er dagligdags.

Men så høster døden her
 det verdas herrer sådde.
 Da nåde de
 som ikke er med oss.
 Knus byene deres!
 Ploy åkrene deres med bomber!

Og vent så bare
 til den neste høst
 er moden.

diskusjon av bandets honorar og tidspunkt for opptreden. Og, bare for å understreke det. På våre konserter kan alle få lov å gå hjem når det passer dem.

godt og billig

Det er lørdag formiddag på det mektige Scandic Hotell rett ovenfor Polarsenteret. Lobbyen bugner av glade mennesker og i restauranten blir stolene hurtig besatt.

Tips og tricks til nye tider

Det er allerede travelt i kjøkkenet med egg, bacon og fersk fisk, men kjøkkensjef Rune Harper vil gjerne bruke 15 minutter på å piske litt matkultur inn i de pizza-spisende hordene av studerende. De som altfor ofte glemmer alt om tilsetningsstoffer og nærmest spiser maten ut av kartongen.

Øl fremfor mat?

Og det er ikke fordi Harper er noen matsnobb. Han har selv vært student en gang.

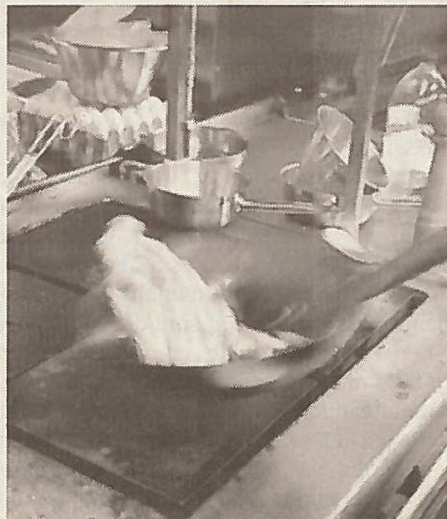
– Da jeg var student, brukte jeg 1.000 kroner på øl og 500 kroner på mat i måneden, forteller han. Dette tilsynelatende usunne forholdet mellom næringsinnhold, god mat og den knapt så næringsrike flytende føden var allikevel ikke et uttrykk for de faktiske proporsjonene. Harper hadde for eksempel diverse onkler og tanter, som trolig fikk besøk ved middagstid hver uke, mens hans eget skap og kjøleskap inneholdt den vanlige hybelrasjonen av pasta, ketchup, brød, salami, melk og smør.

– Det viktigste er at du spiser minst ett godt måltid i uken, poengterer han, og det er tydelig han ikke ser ned på hybelkjøkkenet men tvert imot mener det inneholder mange muligheter.

Øye for detaljene

Akkurat som på hybelen har vi ikke laget noen stor plan på forhånd denne formiddagen. Vi bruker det vi nå kan finne på kjøkkenet midt i all morgentruvelheten. Vi legger fram et fedd hvitløk som snittes i grove stykker, mens en halv appelsin deles i fem saftige båter.

– Det er viktig at man bare bruker kjøttet, så appelsinen ikke blir seig når den blir varmet opp, forklarer Harper. Han minner oss om at slike små, enkle detaljer kan bety forskjellen mellom godt og skitt på et hybelkjøkken med stramt budsjett. De to laksskivene varmes opp ved svak

HURTIG: Saftene stiger til værns fra den ristende pannen.

Alle foto PETER A. JAKOBSEN

LAKS MED APPELSIN: Rosenrød fisk med oransj frukt.

varme for å unngå tørt kjøtt, og de rosenrøde lekkerbisknene legges til side for å få hvile. Her er flere små men viktige detaljer.

Magien skjer i luften

– Du trenger ikke bruke mer tid på å lage ordentlig mat, påstår han og viser oss at pastaens koketid på syv til ti minutter faktisk forsinker oss. Snittet paprika, en halv tomat og oliven ligger allerede parat og deler snart wokpanne med appelsinbåtene, hvitløken og den ferdigkokte pastaen. Med et håndfast grep om den svære pannen vendes alle ingrediensene i luften et par ganger, og saftene stiger til værns i et kraftfullt dampbrus. Det ser flott og profesjonelt ut, men vi er temmelig sikre på at lærer hybelkokken også denne detaljen, kan matlagingen bli enda morsommere.

Nye tider på kjøkkenet?

Retten er ferdig. Pannens innhold danner en velsmakende bunn i den dype taller-

kenen, og de to hvilende lakseskivene får fortsette søvnen på en nydelig madrass av fargerikt snadder. Men ikke lenge, for like etter setter vi tennene i det møre kjøttet som komplimenteres fint av de sprø grønnsakene og den syrlige appelsinen. På bare 15 minutter har en "gammel" student lært oss nye detaljer og tricks som får den vanlige frossen-pizzaen til å fremstå underlig kjedelig og gammeldags.

Tekst PETER A. JAKOBSEN

Dette får du for 30 kroner:

150 gram laksefilet
80 gram tørket pasta
10 gram oliven
50 gram paprika
1 fedd hvitløk
1 ss olje
½ tomat
½ appelsin
Salt og pepper

parentes

LEI: Bente Træen er ganske lei av å vere sexolog på fjernsyn.

Foto OLAV KANDAL

Stor mage søkes

På et kontor på Institutt for psykologi sitter hun med utsikt over skogen. Bare bøker og papir. Kanskje hadde en sexolog en hel masse pornoblader og pornofilmer som hun satt og så på. Men det var ikke tilfellet.

Bente Træen er professor i sexologi ved UiTø. I en årrekke har hun jobbet i Oslo ved Folkehelsa og har forsøkt å opplyse det norske folk om sex. Du har sett henne på TV, tett på nett i VG og fra samlivspalter i blanke ukeblader.

– **Hvorfor trenger folk hjelp til å pule?**

– Jo det tror jeg er fordi mor og far setter en grense for oss, ikke røre og sånn. De fokuserer på det som er ”riktig”, ikke på det å føle på magen hva vi vil. Hvis vi tenker oss to sirkler, sier hun og begynner å tegne på et papir.

– Min lille datter har en stor mage, hun tegner en stor sirkel, og hun har et lite hode, hun tegner en liten sirkel. Når man er ett år har man god kontakt med magen. En 40-åring har et stort hode og en liten mage og kan trenge å reorganisere følelseslivet sitt, han/hun trenger kontakt med følelseslivet sitt. Dette kan være en lang og vanskelig reise fordi man ikke helt vet konsekvensene.

– **Hva gjør egentlig en sexolog?**

– Det finnes kliniske psykologer og sexologer som meg som driver med forebyg-

gende arbeid. Det vil si at vi forsøker å få til en større åpenhet. Men det er veldig vanskelig fordi det er så mye sex overalt, en konvensjonalisert seksualitet. På en måte blir det private borte. Den private seksualiteten, meg, mitt løp, min private seksualitet, blir jeg avvist? Er jeg bra nok? Liker han meg? Når det gjelder opplevelsen av seksualitet, er det lite endring. Det er mye tabu, det å sette seg ned og beskrive onanering er å gå over en grense. En grense mellom det man har gjort og å snakke om hva man egentlig føler. Det er vanskelig fordi det er symbolske handlinger. Det å overføre sæd er en symbolsk handling.

– **Du er en av de få sexologene i landdelen, kanskje den eneste.**

– Ja, vi er to her som driver med dette, jeg og min mann. Og vi har lyst til å gjøre noe for faget, starte et slags forum for seksuell helse. Derfor ville vi også hit. Jeg skal gjøre mitt beste for at psykologstudentene i Tromsø skal kunne takle klientenes seksuelle problemer uten å måtte sende klientene sørover. Men det er vanskelig å gløde for et felt når menneskers inngrodde hold-

ninger får rå. For eksempel når konsulentene på Gyldendal sier at dette vil vi ikke ha fordi det ikke er kristent nok. Hvis konsulentene skal bestemme hva som er riktig forskning, så kan ikke jeg skrive en bok.

– **Hva forsker du på nå?**

– Jeg sitter med ulike prosjekter. Vi har data fra ti europeiske land der vi ser på kondombruk og alkoholbruk i forbindelse med sex. I en oslostudie sammenligner vi homo- og heteroseksuelle. Vi studerer også seksualvanene til en gruppe pakistanske kvinner i Oslo og forsøker å finne ut hvorfor det er en overhyppighet av abort hos disse. Om de har et annet syn på prevensjon og sånt.

– **Hva sier du til dem som synes det er snakk om for mye sex for tiden?**

– Jeg er drittlei sexprat, men det er fordi det er underholdning, kommersialisert. Det er ikke mange som snakker om hvordan sex oppleves. Nå kan noen andre få lov til å være sexolog på TV-en.

– **Føler du deg som en slags misjonær?**

– Jeg gjorde det før, ikke nå lenger. Ingen

gidder å høre på meg allikevel. Det å forske på sex og det å gjøre noe på feltet er vanskelig. Man kan snakke, men de som skal sette det ut i virkeligheten sier noe annet.

– **Hvorfor er du så interessert i sex?**

– Å gud og gud... Jeg tror det er fordi det har så mange fasetter. Det har å gjøre med min egen reise også, selv om jeg ikke vil snakke om den. Jeg har alltid opplevd meg selv som en erotisk person. Seksualitet er mye av en selv. Morsomt å dra på kongresser og se mangfoldet. Skremmende å se sin egen enfoldighet. Jeg mener jeg er sosialisert til å være en heteroseksuell kvinne, jeg lever som en konvensjonell kvinne, jeg har mann og barn. Som homse eller transvestitt møter du andre utfordringer som det å gå ut av skapet. Første gangen jeg møtte Ester, den kvinnelige delen av Espen, møtte jeg mine begrensninger.

Tekst OLAV KANDAL

Det suser i historiens siv

Du koser deg med en kaffe latte på en av byens kafeer. Lite vet du hva som tidligere har foregått der.

“...meieriet, der er verdens nordligste og siges at være et af de best indrettede og mest moderne i landet, er en større murgård, beliggende vis á vis Grand hotel...” (Aftenposten etter etableringen av Tromsøysund Meieri.)

MELK: Tromsøysund Meieri startet opp i 1907.

Foto TROMSØ MUSEUM

Tromsøysund Meieri stod klart til bruk i 1907, og lite ante vel de driftige initiativtakerne bak Tromsøs første meieri hva som mange generasjoner senere skulle renne ut av Meieriets tappekraner.

Hurtigrute til Hammerfest

Meieriets viktigste oppgave var salg av melk og fløte i Tromsø, men også i Hammerfest opprettet de utsalg. Melka fikk meieriet inn med melkebåter fra bøndene i distriktene rundt byen. Problemfri var bransjen ikke for det nystartede foretaket. Arbeiderne syntes lønna var for lav, konene på torget utkonkurrerte meieriets egne priser, og melka sumet før hurtigruta var halvveis til Hammerfest.

Grønnegata forlattes

Tross problemer, allerede i 1920-årene begynte lokalene i Grønnegata å bli for små, og en mangeåring diskusjon om mei-

eriets skjebne var igang. Utvidelser ble gjennomført i 1932, men de var langt fra tilfredsstillende, og i 1960 stod et nytt meieranlegg klart. Lokalene i Grønnegata ble forlatt.

Etter dette har mange vært å finne i lokalene til det gamle meieriet. Gunnar Wilhelmsen, nå formann i TIL, drev klesforretninger, før man i 1995 startet opp utestedet Meieriet, der ølprisene var regulert etter børsystemet.

Tenk at dette idylliske rommet med blafrende stearinlys og vinhyller var stedet der kaklende høner og hylende svin ble tatt av dage.

Innerst inne i lokalet var pøsemakeriet og slakteriet. Slakteriets solide steinvegger står igjen.

– Det har ikke vært enkelt å bygge om stedet, sier Rita Øysund, daglig leder ved Aunegården. Siden huset er fredet kan man ikke gjøre som man vil. Under tregulvet i det som tidligere var butikken (ved inngangen) ligger fremdeles flisene fra slakterivirksomheten etter pålegg fra riksantikvaren.

Husene ble oppført i 1830. Da som pakkhus og krambod. I 1878 kjøpte Ole Larsen eiendommen for 18.000 kroner

og lagde slakteri og utsalg som etter hvert antok solide dimensjoner. I 1996 var kapittelet over for slakterivirksomheten, og 118 års drift var slutt. Stedet ble kjøpt av Olav Valdermo og Helene Karde som så potensialet i husene som restaurant. De fikk stedet fredet av riksantikvaren i 1997/98 etter trusler om å rive husene for å lage en bedre vei i denne delen av byen. Veien går nå trygt rundt gården. I krysningspunktet mellom viljen til å lage en restaurant og restriksjonene mot å ødelegge stedet har kreativiteten som kjennetegner restauranten oppstått.

BLODIG FORTID:

Her har mange dyr blitt tatt av dage. Nå er Aunegården kafé med berømte kaker.

Foto OLAV KANDAL

Ifølge huseier Arthur Mack er tidligere Prelaten byens eldste uoffisielle skjenkested.

Selve bygget, Sjøgata 12 eller Dreyergården som den også kalles, ble bygget i 1837 av handelsborger Jørgen C. Dreyer som forretningsgård og representativt hjem. Dreyer-familien la grunnlaget for sin formue gjennom handel med russerne. Sønnen Christian Dreyer fikk senere tilnavnet "Russe-Dreyer".

Bukken og havresekken

I 1910 overtok Arthur Mack bygget og brukte det som base for sin omfattende handelsvirksomhet. Ved siden av varer som kaffe, sukker, maling, tauverk og tobakk, hadde Mack også agentur på whisky og konjakk.

Under forbundstiden i 1920-årene beslagla tollverket en større forsendelse av brennevin, og disse ble oppbevart i tollboden. Kreative hjerner fant fort ut at en tur med båt under brygga kunne lønne

seg. Ved hjelp av et bor kunne de forsyne seg av godsakene.

Mack fikk overtalt tollerne til å flytte varene til hans egen kjeller mot at de forseglet døra. Det de ikke visste om, var den hemmelige luka som var laget for anledningen.

Da tollerne noen år etter skulle hente tønnene, var det tomt. Forklaringen var da at brennevinet hadde lekket ut i kjelleren.

Trompeten

10. januar 1975 startet Finn Steffensen opp med et utested som skulle bli viden kjent: Prelaten.

Stedet var ment å være et samlingspunkt for intellektuelle og musikere og skulle ha kulturell profil.

Prelaten betyr prest og ordet er hentet fra Petter Dass' *Nordlands Trompet*. Stedets logo er også inspirert av dikteren.

HANDEL: Mack-kjelleren har tidligere vært brukt til handelsvirksomhet.

Foto ØVIND OLSEN

Dette var noe nytt for tromsøværingen, og Prelaten ble enormt populær.

Plassen ble et samlingspunkt ikke minst for studenter, og mangt et studielån har nok blitt liggende igjen her.

Men i 1985 var det slutt på eventyret.

Prelaten gikk konkurs. I perioden 1985 til 1996 hadde stedet flere forskjellige eiere og ble drevet med vekslende resultat, men nådde aldri tilbake til sin opprinnelige status.

ØL: Siden 1995 har Meieriet vært utested.

Foto ØVIND OLSEN

Historiens stormkast rusker deg i håret og vekker deg av dvalen idet du går inn i Storgata 42. Over inngangen henger en grublende Peter Wessel Zapffe, filosof og fjellklatrer. I kjelleren bor Frits.

SPØKELSE: Det har vært både garnhandel og apotek i bygningen som nå huser Le Mirage og Peppermøllen. Spøkelset Frits minner stadig de ansatte om fortida.

Foto TROMSØ MUSEUM

Bygget ble oppført i 1868 for kjøpmann Svend Berger. Etter hans død ble det drevet manufaktur og garnhandel, senere salmakerverksted, i bygningen før apoteker Fritz G. Zapffe kom til Tromsø i 1893, kjøpte eiendommen og startet opp Abotek Nordstjernen.

Amundsens siste middag

Zapffe var en markant skikkelse i byen, engasjert i all slags sport og friluftsliv og en god venn av Roald Amundsen. Peppermøllen har tilegnet Amundsen et eget rom, det han selv bodde i når han besøkte familien Zapffe. Veggene er prydet av bilder fra polarmiljøet, stolte fiskere og forskere henger side om side. Det var hos familien Zapffe Amundsen spiste sin siste middag før han gikk ombord i *Latham* og seilte i døden.

Eksistensfilosof

Apoteker Zapffe skal ha vært en meget temperamentsfull mann, noe sønnen i huset ofte fikk merke. Peter Wessel Zapffe (1899-1990) er best kjent som humorist. Han var egentlig utdannet jurist, men det var filosofiske spørsmål han viet sitt liv til. Han var evig opptatt av menneskets eksistens, lidelse og det tragiske. Humøristen var pessimist.

Peppermøllen

Det ble drevet apotek i huset helt frem til 1971, og året etter åpnet Peppermøllen Mat & Vinhus. I nederste etasje har det vært drevet kafé siden samme år, først Fiskekrogen så Le Mirage som åpnet i 1984. Det var østerrikske Sepp Berger, Peppermøllens første kokk, som satte såkalt "ufisk" på menyen. Fiskesorter man før kastet ble nå restaurantmat. En tallerken marulk som i 1972 kostet 14 kroner, er i dag en delikatesse med prislapp på flere hundre kroner.

Frits

Som alle andre gamle bygninger med respekt for seg selv, har også Zapffegården et eget husspøkelse, Frits. Opphavet er uvisst, han bor i kjelleren og lever av brødsriver, og hans oppgave er å lage uorden. Nye ansatte blir ofte sendt på ekspedisjoner i kjelleren for å fore Frits med brødsriver.

Han er en naturlig del av et veldig levende hus.

Tekst MARIT TERESE BALSTAD, OLAV KANDAL, STEIN-HUGO JOHNSEN

noe å tenke på

Verden frykter en krig med kjemiske våpen. Men hva er egentlig slike våpen? Vi spurte professor Rolf Carlson ved Institutt for kjemi.

Hva er kjemiske våpen?

Hva er kjemiske våpen?

Med kjemiske våpen mener man som regel kjemiske forbindelser som enten skader en motstander og setter ham/henne ut av stand til å krige eller helt enkelt dreper ham. For at de skal være effektive har man utviklet gasser og substanser som kan spres over fienden enten som små væskedråper eller som faste småpartikler (aerosoler).

Eksempler på skadende, men ikke alltid dødelige, kjemiske våpen er: Tåregasser i ulike former og hudskadende substanser, for eksempel sennepsgass. Eksempler på dødelig giftige kjemiske stridsmidler er klogass, fosgen (karbonylklorid) som skader lungene, arsenikkpreparatet Lewisit som er allment giftig, nervegasser.

Hva er forskjellen mellom kjemiske og biologiske våpen?

Med biologiske våpen mener man som regel sykdomsframkallende bakterier eller virus som kan formere seg. I grenselandet finnes bruk av giftige substanser som produseres av mikroorganismer.

Hvilke skader gir slike våpen?

Man har gjort felteksperimenter med boutintoxin og vist at man kan slå ut i prinsipp alle levende dyr. Det man er redd for er at noen ondssinnet skal slippe ut sykdomsutviklere over tett befolkede områder. Resultatet kan bli blant annet miltsvikt, bakteriene danner sporer som kan finnes igjen etter svært lang tid. Engelskmennene

testet på 50-tallet spredning av miltbrann på ei lita øy i Den engelske kanalen. Alle saueene der døde, og det er selv i dag livsfarlig å gå i land der. Kopper (variola)-sykdommen er i prinsipp utryddet på jorda, og man har sluttet å vaksinere. Viruset finnes imidlertid bevart, og om det slippes løs får vi en epidemi av samme størrelsesorden eller større enn pesten i middelalderen. Byllepest har faktisk allerede vært brukt i krig. Mussolini slapp løs pestinfiserte lopper i krigen mot Abyssinia, tidligere Etiopia. Det ekle med disse midlene er at de er lette å framstille om man har gode nok kunnskaper i mikrobiologi, og de krever ingen større investeringer.

Hvordan brukes kjemiske våpen?

Man sprer dem over fienden med granater eller missiler ladet med gift. Ved eksplosjonen spres giften over målområdet. Den første militære bruken av giftgass foregikk under første verdenskrig da tyskerne tømte gassylindere med klogass. De lot en gassky blåse inn over de engelske skyttegravene med fullstendig utslettende resultat. Nervegassene ble utviklet i Tyskland på 30-tallet, og man framstilte store mengder. De ble aldri brukt ettersom man fryktet at engelskmennene også hadde tilgang til disse våpnene. Også i dag

finnes imidlertid store mengder nervegasser lagret i militære arsenaler verden over. En konvensjon forbyr vitterlig bruk av giftgass som stridsmiddel, men man tenker at blir jeg angrepet, svarer jeg med samme mynt.

Har kjemiske våpen vært brukt tidligere?

Ja, giftmord har i alle tider vært brukt som politisk middel og i mer private oppgjør. Muligheten for å gjøre stor skade er imidlertid større i dag enn under renessansen, på grunn av dagens teknologi. I romertiden slengte man leirkrukker med giftormer ombord på fiendtlige fartøy. Attila lot hestene springe i løs giftjord, slik at skyen som da oppstod blåste inn over fiendens linjer og ga kraftige irritasjoner i luftveiene. Sør-Amerikas indianere brukte forgiftede piler, både ved jakt og ved angrep på fiender. De brukte helst preparater fra vekster, dels gift fra visse

frosker. I fullt alvor foreslo man at Napoleons soldater skulle utrustes med lange pensler som man skulle dyppe i blåsyre og pensle i ansiktet på fiendtlige soldater. Dette ble aldri realisert. I Auchwitz og Treblinka brukte man hydrogencyanid for å drepe jøder og sigøynere. Saddam Hussein brukte nervegasser og sannsynligvis også hydrogencyanid for å drepe alle i den kurdiske landsbyen Halabja. Ved et attentat i Tokyos tunnelbane i mars 1995 spredte man ut nervegassen sarin. Om jeg husker riktig, døde 12 personer, det kunne lett ha blitt 40.000 offer i rushtida.

Tekst TRINE ANDREASSEN
Illustrasjon STINE R. LARSEN

Studenter på 78 grader nord

KAN SKYTES: Om du søker om lov, kan du ta med deg en rein hjem til middagsmat.

Alle foto OLAV KANDAL

Ikke gror det noe der. Det er kaldt og surt. Likevel bor 250 studenter fra over 20 forskjellige land på Svalbard.

Ei jente på 1,60 rusler oppover dalen med en mauser over skulderen. Lena Seuthe fra Berlin har bodd på Grønland, jaktet med inuittene og er derfor vant med gevær.

– Jeg har alltid vært interessert i Arktis. Da jeg var liten leste jeg om livet til fangstfolkene, om isbjørner og eskimoer. Da jeg ble større reiste jeg til Grønland og levde sammen med eskimoene. Og da Universitetsstudiene på Svalbard ble etablert ville jeg hit for å studere arktisk biologi.

På jakt

– Er Tyskland kjedelig?

– Nei, ikke kjedelig, sier hun. Tyskland er anonymt. Det er vanskelig å finne steder hvor det ikke er andre folk i Tyskland. Man klatrer sammen med andre, man er aldri alene.

– Så du savner ikke kulturelle tilbud?

– Nei. Det er rart fordi jeg er oppvokst i Berlin mellom Berlin Philharmonikerne og de forskjellige museene. Vi dro ofte dit, mine foreldre er en del av kunstmiljøet i Berlin. Nå rekker det for et helt år å være i Berlin fire dager. Det er bedre å oppleve blomstringen, på Svalbard, fuglene som kommer tilbake og vidden i naturen. Jeg har aldri likt storbyen. Kunst og kultur er det moderne menneskets flukt.

Øyvinds vitenskapelige pannekaker

Øyvind kommer fra Arendal og studerer

oseanografi. Det var to grunner til at han ville til Svalbard. Den ene grunnen var naturen som han synes er spesiell, brutal og egentlig litt stygg. Hele året er det spesielt. Midnattssol. Mørketid. Snø til juni. Forrykende uvær. Den andre grunnen er at han ville til en liten plass.

– Jeg ville til et koselig lite sted istedenfor Oslo og Bergen hvor alle går med bind foran øynene.

Når livet ikke har vært helt verdt å leve, går Øyvind ut i den friske luften. Det har ofte vært nok. Man blir glad i menneskene, men blir litt lei de også. Det er tungt å bo så tett av og til.

Men netto positivt, sier Øyvind, selv om han savner sommeren på Sørlandet.

På tur aleine

Biologistudent Pernilla Hansson fra Sundsvall har gått på tur aleine i tre dager med hund, riktignok. Hun hadde mistet hunden og da hun kom tilbake måtte hun av gårde igjen for å finne den.

– En fin opplevelse, var hennes kommentar, ikke det at hun hadde mistet hunden, men det å gå aleine

Overvåket revehi

Pernilla begynte å ri da hun var fire år og har alltid vært interessert i dyr. Nå i sommer har hun jobbet i et reiseselskap, hvor hun har sett til gjestene og vært guide. Hun har også vært feltassistent der hun har overvåket revehi. For å få jobben som

guide matet hun hundene, plukket drit og kjørte hundspann for å trene dem.

– Dyrene stiller ikke krav, de finnes uten baktanker, sier Pernilla, som også steller hestene til Basecamp.

Den norske matpakken

– Hva savner du mest med Sverige?

– Vennene hjemme. Vennene og familie. Riktig sommer. Sånn sommer som det er i hele Sverige. Blå himmel, 25 grader hele tiden.

– De norske studentene har ikke skikkelig lunsj. Matpakke er ikke noe særlig. Etter Svalbard oppholdet reiser Pernilla til Upsala igjen. Men Upsala er ikke som Svalbard.

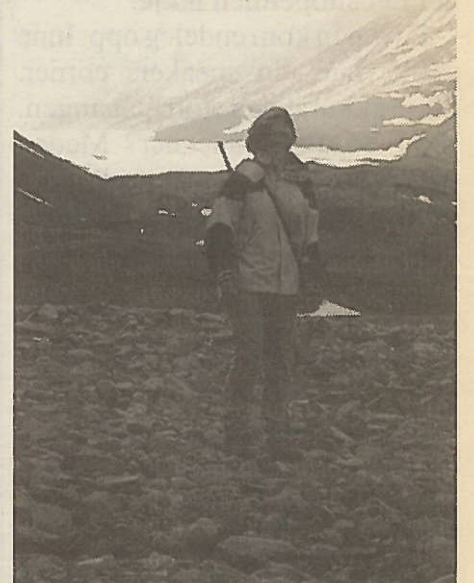
– Det er flatt, det finnes ikke snø, ingen riktig natur. Jeg kunne tenke meg å bo i Norge. Tromsø virker bra.

– Kunne du tenke deg å leve sammen med en fangstmann?

– Tja, spennende en stund. Litt vel ensomt i lengden, smiler polarpiken.

Tekst OLAV KANDAL

BEVÆPNET: Student Lena Seuthe fra Berlin har en mauser over skulderen.

LONGYEARBYEN: Her bor Svalbard-studentene.

— kommentar

Ei vaffel er nok

Årets vakreste fyrverkeri brann opp framfor vel 100 frammøtte. Perler for svin?

Det var verkeleg eit nydeleg fyrverkeri som opna Studentuka Hugin på torsdag. Litt annleis var det vel å sjå fyrverkeri på ein dag som er ganske så langt frå nyttårs-afta, og der den gjennomsnittlege tilstanden var ganske så langt frå 4 i promille, men eit flott arrangement var det. Ein flott idé.

Uka har til nå vore eit arrangement av Uka og for Uka. Den vanlege studenten i lesesalen har rett og slett ikkje møtt opp. Og kvifor? For det fyrste ligg samfunnet brakk for augeblinken. Nokre halvdekadente musikantar held koken. Mange av undergruppene søv. Snart ender det opp med at Samfunnet eigentleg berre består av Ompagniet. Og det er grenser for kor mange potensielle hornelskande drillpiker det er å finne på Universitetet og Høgskolen.

For det andre held programmet simpelthen ikkje mål. Sidan ein ikkje har nokre sprudlande undergrupper å vise til, kunne ein ha hatt gode namn på tapeten. Ikkje det at sjølve kvaliteten på arrangementa er for dårlege. Der var ein glitrande jazzkonsert på opningskonserten med ein av Nordens største tromponistar, Jens Wendelboe. Det var stor begeistring blant publikum. Vi elska dei og dei elska oss. Hardrock i fyrste etasje. Dristig og bra, men publikum møtte ikkje opp. Folk kjenner dei simpelthen ikkje.

Lavvoen kom endeleg opp. Inne skrik fram ein speakers corner. Ikkje akkurat den store pågangen. Kvar er studentane her? Medan det er stappfullt av menneske som trykk i seg mistenkeleg kjøttgrateng i ei urtråkig kantine, er Ukas frivillige parate med dei billigaste og beste vaflene på campus, billig øl og god musikk i det koselegaste lokalet i området. Folk kan ikkje eingong ha vore innom. La oss håpe at lavvoen vert fylt opp dei neste dagane. Folk går verkeleg glipp av noko.

Så får vi håpe at folk verkeleg tek seg i nakken. Det er faktisk ikkje så mykje som skal til. Ein femmar til ei nydeleg vaffel og vi er på veg.

Kultur

Gull, glitter og god plass

Fyrverkeri. Trippelkonsert. Verdskjende jazzmusikarar. Øltelt på campus. Trass alt har det ikkje vore trongt om plassen på Uka-arrangementa så langt.

— Eit spark til dei som tykkjer det er dyrt med 70 kroner på ein dobbelkonsert. Det er heilt utruleg at folk kan meine noko slikt, seier ein medteken pr-sjef Helge Notø. Han tykkjer det har gått bra, men at det jamnt over burde ha vore fleire folk.

Vafler og fyrverkeri

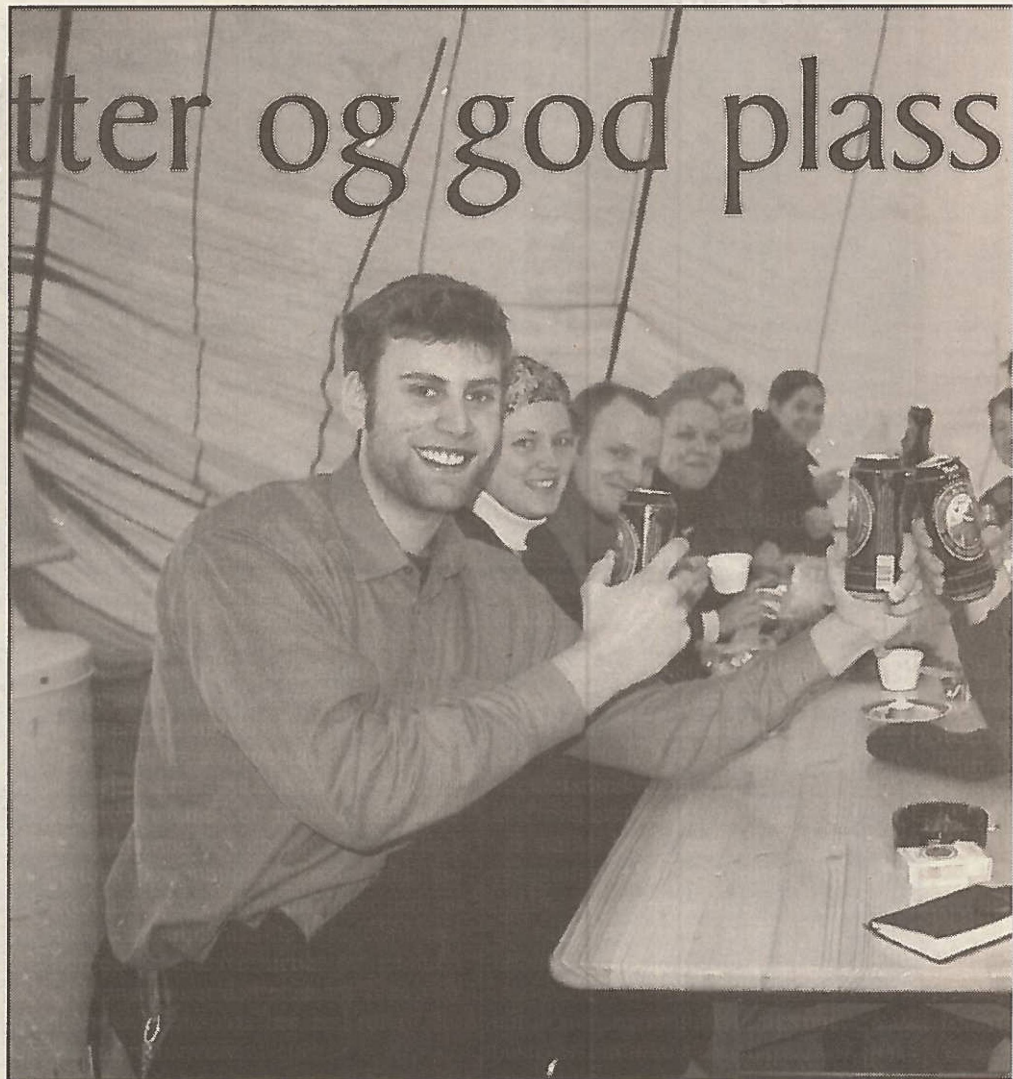
Det er snø på bakken. Øllavvoen er lys og varm, med billige vafler og øl. Her er bodega-ensemblet flytta opp. Åtti plassar står tomme. Opningskonserten. Her var masse frivillige, og ein svært så einsam Stig Johnsen opna Uka langt framme på scenen. Ompagniet var der. Fullt på høyde var der. Dansademika viste kropp og paret leid i tango. Der var årets vakreste fyrverkeri. Skansen brygge kunne minst ha romma dobbelt så mange.

Synd

— Det er synd at det i det heile ikkje er meir folk på arrangementa, både i lavvoen og på konsertane, gjentek Helge Notø.

Til filmen igjen

Våre kjære venner fra Finnmark er nok en gang ute på reisefot. Denne gang på turne til USA og Knut Erik Jensen filmer det meste. Grensesprengende nok, kan Jensen røpe at filmen både vil røpe korets galskap og begeistring, melder TV 2.

POPULÆR: Øl på campus slo godt an blant dei frammøtte.

Han var mest nøgd med lørdagen. Det var mykje folk og god konsert. Maria Solheim-konserten gjekk med ein person ekstra over budsjettet. Litt stressa er dei forsatt. Plakatane til festen i SVF-kjellaren har enno ikkje kome.

Pensjonistar betre

— Men det eg er aller mest skuffa over, er kryssordet i Uka-magasinet som ingen har løyst enno. Eg er forundra over kor få kryssordløysande studentar vi har. Kom til meg på Akademisk Kvarter, eg har løy-

AIKIDO: Luftige svev på Driv i sjarmerende bukser.

Foto MARCOS PORCIRES

SPRETTENT: Det var høg MTV-faktor blant Dansademika.

Foto MARCOS PORCIRES

Heidi Gundersen, billett-konduktør og ordensmenneske
— Hvilke forventninger har du?
— Jeg kan tenke meg at det blir kanonbra, århundrets beste, fullt hus og stormende jubel.
— Hva skal du gjøre?
— Jeg skal selge billetter og gi ut frivillig stæsj.
— Hva skal du se?
— Vet ikke ennå, for jeg vet ikke når jeg skal jobbe.

Antje Elster, medisin, fra Tyskland
— Har du noen forventninger til Uka?
— Vanskelig, har ingen forventninger, har bare vært her i tre uker. Vil gjerne høre en jazzkonsert, Crazy Energi Jazz Quartet. Vet ikke hva som skjer.

Ann Kristin Johansen
 – Egentlig har jeg ingen forventninger.
 – Overhodet ingen?
 – Jeg håper det blir bra slik at jeg ikke har brukt pengene forgjeves.
 – Dyrt?
 – Nei.
 – Hva skal du se?
 – Åsleik Engmark hvis jeg får billett da, det er ganske etterspurt. Og så skal jeg se Klovner i kamp.

Audun Skog
 – Jeg har skyhøye forventninger. Spesielt mye forvente jeg av Pres Lex. Det er rockenroll. Skal være her helt til søndag. Jeg visste ikke at det var UKA fordi jeg ikke er herfra, men forventningene var der med en gang jeg hørte om det.
 – Hva annet?
 – P.A.I.N gleder jeg meg veldig til.

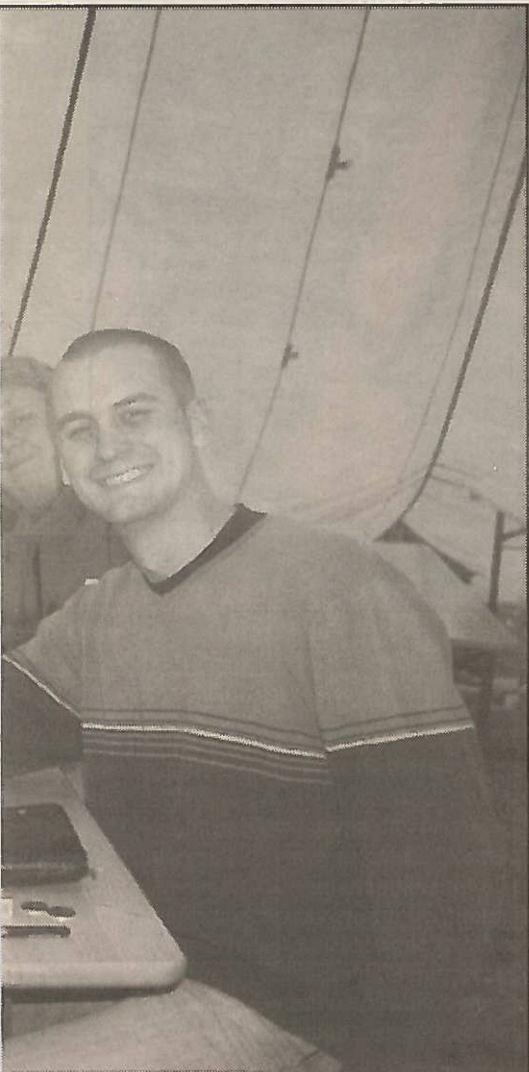

Foto HENRIETTE BRÆNDELAND

singa, lokkar ein meget skjelven pr-sjef og gliser.

Tekst KRISTIN DANIELSEN

Godt & blandet: Søtt, salt og syrlig

P.A.I.N. MED BEIN: De var nokså søte med pigg, faktisk.

Dristig åpnet Uka for alvor sitt konsertprogram med en vill blanding hardtslående musikanter samlet i en trippelkonsert.

konsert
 Preslex, Tadpole, P.A.I.N.
 Driv
 27. september

Først ut var Tromsøs egne Preslex, som framsto minst like sjarmerende som ved tidligere anledninger. Litt seigere og tyngrer i lydbildet var de blitt, men det er fremdeles låtene som inviterer til hopp og sprett og tjooghei som fungerte best. Utvilsomt mest positiv mottakelse fikk deres småfestlige coverversjoner av Rage Against the Machine og George Michael (!), men det sier vel mer om publikums mangel på fantasi enn om bandets innsats. Publikum på Driv bør snart begynne å forstå at det er lov å ha det gøy selv om det bare er et oppvarmingsband som spiller. Det kan påpekes at nesten alle band, til og med publikumsfavoritter som Madrugada og Vikingarna, startet sin karriere som oppvarmere for noen andre musikalske sjeler. For øvrig framstår Preslex som et band som snarlig er klar til å overta manesjen helt alene.

Hard "busing" fra Trøndelag

Neste band ut var Tadpole, som for anledningen var hentet opp fra Trondheim. Disse spilte hardcore saker med til tider meget fremtredene undertoner av metall og råkkentråll. Dystert og tungt var det, og hoveddelen av publikum gjemte seg bak stolper og halvfulle ølglass når dette fraktoget buste gjennom lokalet. Ganske tøft til tider, men Tadpole spilte alt for lenge til å holde mer enn tre svorne fans fast i stolen.

Plant et frø for moder jord

Kveldens rosin i pølsen var det britiske ska-bandet P.A.I.N., for øvrig en forkortelse for The Propaganda and Information Network. Som bandets navn hintet til, har det hele en politisk undertone. Dog, denne politikken viste seg hovedsakelig å være propaganda for legalisering av marihuana. For noen år siden hadde P.A.I.N. en hit i den dype undergrunnen med låten *Grow more Weed*, som selvsagt ble framført på Driv. Sangen er et kall til alle røykere om å slutte å støtte sjøffe kriminelle med sine innkjøp, og isteden begynne å dyrke sin egen pot. Jeg vet ikke hvor mange i publikum som lot seg inspirere til å plante noen frø, men det er jo alltid fint at band har egne meninger og stiller med konkrete tiltak for en bedre verden.

Hei, der kom publikum...

P.A.I.N. kunne sitt håndverk godt, både innefor alle slags avarter av reggae og i punkens bakgater. Sjarmerende var de også, der de sto med søte hanekammer og kosepratet og ropte takt med musikkens skiftende lynne. Noen elektroniske lyder hadde P.A.I.N. også fått plass til, og framsto dermed som en usedvanlig smakfull, kreativ suppe. Dette plukket en forholdsvis stor andel av publikum også opp, og de ble mye fin dans og gyllen stemning foran scenen. Det kan dermed diskuteres om om P.A.I.N. reddet eller bare avrundet en spennende musikalsk aften på Driv.

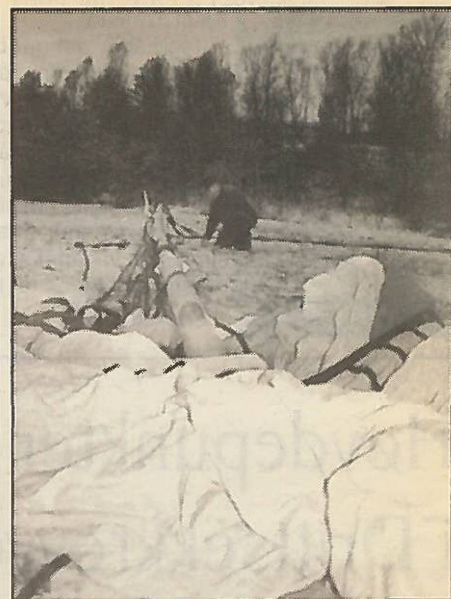
Tekst CHRISTOFFER EILIFSEN
 Foto MARCOS PORCIRES

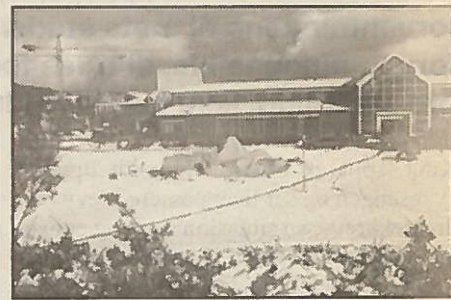
Astri Dankertsen
 – Forventninger til Uka?
 – Akkurat nå har jeg svært lite forventninger fordi jeg er innenriksminister i samfunnet og fordi jeg er dekoransvarlig i festivallavoen som raste sammen av snø i natt og fordi jeg er Uka-frivillig. Jeg bare håper at det kan komme igang snart. Men det blir sikkert veldig, veldig, veldig, VELDIG bra.
 – Hva skal du se?
 – Det meste, åpningen i dag, i morgen jobber jeg, jeg skal på konserten på lørdag. Jeg skal få med meg mest mulig.

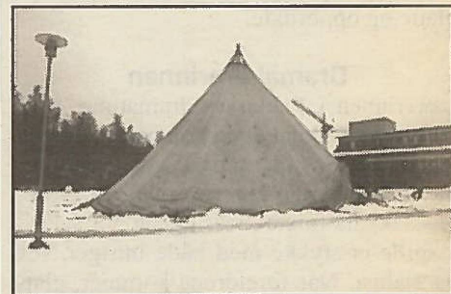
Lars Erik Lillefloth
 – Forventninger....?
 – ..eh...Store forventninger til det jeg har plukket ut.
 – Er det godt utvalg?
 – Det kunne kanskje ha vært bedre, jeg er kanskje kresen.
 – Hva skal du se?
 – Lurer på om jeg skal se Bjørn Berge og Åsleik Engmark.

FYRST: Klar for oppsetting.
 Foto TRINE ANDREASSEN

TAPT: Ein kjempe har gjeve opp.

ENDELEG: Verdas største øllavvo på plass.

Lawvo-prosessen

Nydeleg ver i heile september. Heilt til verdas største lavvo skulle setjast opp på campus.

Det var onsdag kveld. Det var dagen før dagen. Dagen før opninga av ølteltet. UKA-arrangørane var faktisk ikkje så altfor hyggelege. Dei var faktisk ganske stressa. Ølteltet skulle ha vore oppe for 12 timar sidan. Det snødde. Det var surt og kaldt.

På ei fjøl

Endeleg kom det. Trillande på ein tilhengar. Tommy Skånevik, konstruktør og utleiar av teltet var faktisk ganske roleg. Han kunne fortelje at han mest heilt åleine ville klare å setje opp teltet i løpet av nokre timar.

– Teltet er faktisk verdas største lavvo. Og med gasslamper vert det godt og varmt, lova han. Teltet hadde vore ute ei vinternatt før, det.

Snøen vann

Det snødde mykje den natta. Altfor mykje. Teltet klarte ikkje den store snømengda. Som ein sprukken ballong, låg restane av stasen på den kvite bakken. Opninga vart utsett til fredag.

– Vi hadde nå litt uflaks på starten, var ikkje så heldige med veret og slikt, men det tek vi med eit smil. Smiler PR-sjef Helge Notø, med eit smil.

Tekst KRISTIN DANIELSEN
 Foto WENCHE ARNTZEN

Kjetil Karstad

– Jeg håper det går bra. Vi i styret mener jo selv vi har fått til et veldig bra program som passer for enhver smak.
 – Skal du se noe selv?
 – Jeg skal få med meg det aller meste. Etter å ha sittet på uttallige styremøter og hørt så mye om de forskjellige artistene vil jeg ha med meg mest mulig.
 – Hva synes du om stemingen?
 – Det begynner å ta seg opp. Værgudene var ikke helt på vår side, men vi håper at stemningen tar seg opp her inne. Vi er sikker på at stemningen tar seg opp.

Ragnhild Hageberg,

– Jeg tror det blir bra, det burde jo bli bra, noe annet ville jo være ganske trasig.
 – Hva skal du se?
 – Jeg har lyst til å se Klovner i kamp. Jeg så dem på plakaten og tror det blir bra.
 – Bare det?
 – Foreløpig, jeg har ikke sett så nøye etter.
 – Hva leser du nå?
 – Jeg er ikke student, men jeg leser sosialantropologi (en bok hun har i fanget). Fyrverkeriet var vanvittig bra.

Høydepunkter og nedturer i Drittsekkrevyen

Studentrevyens PR-apparat hadde på forhånd skrudd opp forventningene til årets studentrevy ganske kraftig. Disse forventningene ble, til tross for gode enkeltprestasjoner og bra stemning, ikke helt innfridd.

Knut, spilt av Sverre Thyholdt ligger i sykesengen og ser livet passere i revy - en drittsekkrevy, en situasjon noen og enhver kan kjenne seg igjen i. Det hele begynner i femårs-alderen og avsluttes som voksen mann. Ingeborg Nakken er en naturtro femåring i åpningsscenen, men vitsene er platte og oppbrukte.

Dramalærerinnen

Lærerinnen i 1. klasses dramatime, spilt av Vibeke Oskdal er en god parodi på den teatraliske, litt alternative, kvasi-intellektuelle kvinnelige lærerinnen i 40-årene. De stakkars første-klassingene blir satt til å spille et stykke med både intriger, sex og sjalusi. Når foreldrene kommer, glatter hun over fasaden, og så synger de teatersangen. Oskdal viste seg her tidlig som en av de som pekte seg ut i denne revyen. Hun hadde også en god stemme, både som skuespiller og som sanger.

Studenten Knut

Overgangen til studentlivet og flytting hjemmefra er temaet for neste scene. Godt spilt, særlig av Knuts foreldre, men litt

stereotypisk. Faren (Kay Larsen) er en annen stjerne i revyen. Morsomt utseende og revytalent. Sees på Chat Noir?

Samfunnsrefs

Så er Knut blitt voksen, kåret til Årets Gjeldsslave og hedres med gjeldsbrev fra Lånkassen på 500.000 kroner og huslån i banken på 1.3 millioner. Et skikkelig spark til politikere og Lånkassen. Denne sketsjen kan man ikke unngå å like!

Big Brother

Reality og drittsekk-TV er som sagt tema for revyen, og her planlegger Tromsø Kretsfengsel å ha sin egen versjon av Big Brother, hvor deltagerne blir stemt ut etterhvert. Dette kan jo også løse problemet med soningskøer! Revysjef Pål Mathiesen gjør en glitrende figur her.

Gode musikere

Mestkokken Bent, igjen Sverre Thyholdt, må også nevnes. En skikkelig parodi på overspente TV-kokker som slo svært godt an blant publikum. Musikeren blir sjelden nevnt i revyanmeldelser, men her

STEMNING: Gode enkeltprestasjoner og bra stemning på årets studentrevy, ifølge anmelderen.

er det på sin plass. Særlig saksofonsoloen på scenen var litt av et høydepunkt.

Uten sluttpoeng

"Bona", ville vesten, 80-tallet, og TIL får også sine numre. Mathiesens TIL-sketsj er den morsomste av de to TIL-numrene. TIL gjør det så dårlig at han har bestemt seg for å bli trønder og RBK-supporter. Autentisk look og dialekt!

De andre var dessverre ikke så vellykket. Interrailnummeret hvor Knut forelsker seg i en señorita var også uten sluttpoeng. Og akkurat det var problemet med en del av numrene. Hva var egentlig poenget?

Tekst MARIANNE NIELSEN
Foto HENRIETTE BRÆNDELAND

Nytelsen som ingen kunne målbinde

Dette er historia om sju makeleg anlagte menneske med sans for livet. Det var i den perioden eit parti som knapt har rett til kontor på Stortinget vert med i regjering.

Det var ein gong sju barske karar som lengta etter ein dag der dei fekk lov til å ete og drikke godt både vel og lenge. Lenge gjekk dei og grubla og sparka i grusen. Med eitt vakna eit kløkt, lite hovud og skreik: Å nyte, det er å leve! Det var dei andre eigentleg nokså samde i og vips, ein livsnytdag var i boks.

Mat og vin

Det vert både vin og sang på livsnytdagen. Pikene må du nok ordne deg sjølv.

– Det vert utruleg bra, lovar livsnytel-seskoordinator Grete Andersen.

– Alt er ikkje heilt klart, men følg med på sidene våre på veven framover. Johan Måfors frå Brankos lager mat i lavvoen. Truleg vert det gratis. Det vert øl og vinskaking. Truleg òg litt sterkare saker og eit aldri så lite sigarkurs på toppen av det heile. Det store bandet tek nok òg turen innom for å spele før det verkeleg tek av på Driv på kvelden.

Seidelen i taket

At irane er nokre durabelege livsnytarar, er visstnok ei kjensgjerning, ifølge Andersen. Folkrockbandet Highland Fling kjem

på Driv på kvelden. Det er duka for irsk pub. Det tyder at lokalet er fylt med langbord. Her vert servert både irsk og lokalt øl i ein-liters farskrus. Her vert det nok ete- og drikkegilde langt utover kvelden.

– Det vert høg seidelfaktor, lovar Helge Notø, PR-ansvarleg.

Snipp og snapp

Og har du ikkje kome deg vidare til eksamen, sit du nok på Driv etter torsdagen og nyt livet enno.

Tekst KRISTIN DANIELSEN

Raymond Jakobsen, er frivillig

– Jeg skal kjøre bil, kjendiser eller artister.
 – Så du skal ikke se så mye da?
 – Jo, jeg skal få med meg Bjørn Berge og livsnytdagen. Smake konjakk og nyte vin og sigar. Og så prøvesmake forskjellige typer øl. Jeg er ikke sikker på hvor mye jeg får smake, men det heter livsnytdagen.
 Raymond insisterer på å bli spurt om hva han synes om opplegget.
 – Jeg synes det er et veldig fint opplegg for studentene i Tromsø, for alle studentene i Tromsø. Det er lagt opp for unger også slik at de får et inntrykk av UiTø. Det synes jeg er veldig bra.

Termvakt Håvard Blixgård

– Mine forventninger er skyhøye, nei, himmelhøye, svært høyrevridde forventninger.
 – Og hva med opplegget?
 – Altså Uka har ikke begynt ennå, men det virker bra. Ølprisen skulle absolutt ha vært lavere. Skriv 29 kroner.
 – Hva skal du se?
 – Det kommer an på hva jeg støter på.

Daniel Hansen, sivilarbeider

– Jeg vet at Preslex er bra og så tar jeg det som kommer. Har sett litt frem til Uka. Det har ligget litt i bakhodet.
– Skal du drikke mye øl?
– Nei.

Arild Klokkervold, frivillig

– Stemningen?
– Veldig bra, Folk er veldig fornøyd. Bandet (Jens Wendelboe) lagde skikkelig bra stemning. God kontakt med publikum.
– Skal du se noe annet?
– Regner med det, har ikke helt oversikt.

Improvisert trening

Ved hjelp av improvisasjon og med publikum i sin hule hånd skal Åsleik Engmark stå for trimmen under Uka. Lattermusklene skal til pers.

– Jeg vet aldri hva jeg skal snakke om før det er et kvarter igjen til forestillingen begynner. Da har jeg en viss idé, med mindre jeg finner på noe annet underveis.

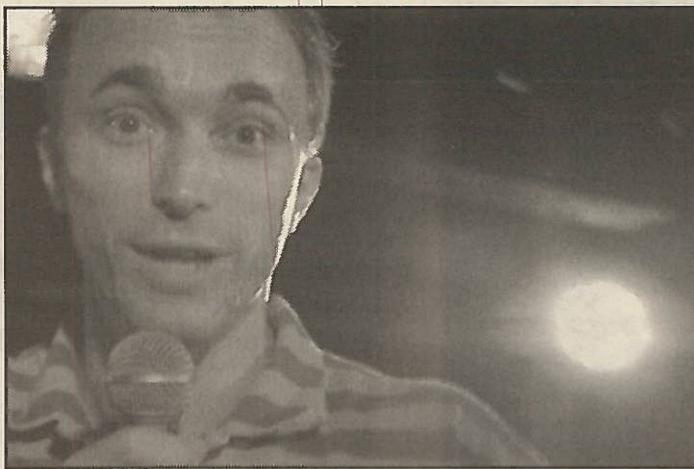
Åsleik-revy

Med andre ord er det ikke godt å vite hva Engmark kan finne på. Det eneste vi vet er at han elsker å improvisere og å bruke publikum.

– Jeg leser mye lokalaviser for å finne ut hva som er aktuelt, og jeg snakker med mennesker. Jeg lager min revy om det stedet jeg skal til, og hva mennesker sliter

IMPROVISERBAR: Åsleik Engmark skal more det nordnorske publikum under student-UKA.

Arkivfoto JON TERJE EITERÅ

eller har det bra med. Jeg lager forestillingen sammen med folk, den blir til mens jeg holder på.

Variasjon er vakkert

Hvordan er det ideelle publikum?

– Det er mellom 18 og 65 år. Jeg vil ha en stor spredning av mennesketyper og referansegrupper. Da vil det alltid være noen til å le av det jeg sier. Det er gøy å spille på universitet og store høgskoler, for der er det mange typer fag og studenter fra hele landet. Det er ikke så morsomt å opptre på en liten høgskole med to fag

og gutter mellom 19 og 21 år.

Da Åsleik var ung, var han med på skolererevy og fikk der utløp for sine artige og kreative sider. Nå har komikken blitt hans yrke.

– Jeg har det kjempegøy på jobben og gleder meg til hver dag. Og det er noe alle burde tenke på: Du må passe på så du ikke får en jobb du kjeder deg i, sier Engmark og smiler gjennom telefonrøret før han går i møbelbutikk.

Tekst STINE BØE

Noregs svar på hippping og hopping

Dei kjempande klovnanane har vore med på å sparke ungdom sitt engasjement i ræva før valet. No er det vår tur i SVF-kjellaren.

Så er det avslutningsfesten som gjenstår. Populær norsk hip hop står på plakaten. Her er siste sjangs for ein aldri så liten Uka-flørt.

– Vert billettane utselde til Åsleik Engmark-showet, vil han kome igjen SVF-kjellaren, lovar Notø. Han vil kome tidleg på kvelden. Her vert det ei overrasking, dj-ar og sjølvstakt Klovner i Kamp. Uka-sjef Stein P. Antonsen sa til Utropia i august at nokon spesielle overrasking

ville kome over hans lik. Noko har nok skjedd. Ei overrasking har hurt seg inn på ein eller annan finurleg måte likevel. Han lovar derimot at der er ei konkret overrasking i vente.

– Overrasking av musikalsk art? Kanskje det, seier Notø. Kanskje til og med meir enn det.

Tekst KRISTIN DANIELSEN

Kristian Odberg

– Hva skal du se?

Jeg har egentlig ingen anelse, men jeg tar det som kommer. Satter på tre-fire ting i løpet av helgen. Skal på Pain. Jeg gleder meg til fyrverkeriet. Det blir det absolutte høydepunkt i Uka. Dernest Jens Wendelboe.

– Dyrt?

– Det kunne absolutt ha vært billigere med tanke på at det er et studentopplegg. Det er ikke noe billigere enn andre sånne opplegg.

Illustrasjon AUDUN RUNDBERG

Program for Uka 2001

3. oktober

13:00: Den store idrettsdagen
18:00: Foredrag om Fremtid, teknologi og samfunn
18:30 og 21:00: Studentrevyen 2001. Driv, 4. etasje.
21:00: Yellow Snow konsert. Driv, Haakons scene.

4. oktober

13:00: Livsnyterdagen del I. Festivallavoen.
17:00: Livsnyterdagen del II. Driv, 4. etasje.
21:00: Livsnyterdagen del III. Pubkveld med Highland Fling.

5. oktober

20:00: Show med Åsleik Engmark. Driv, 4. etasje.
21:00: Konsert - Cadillac. Driv, Haakons scene.

6. oktober:

20:00: Avslutningsfest i SVF-kjellaren.

Studentstyret
NSU-Tromsø

Valg til nytt Studentstyre Frist for innlevering av listeforslag

25. – 26. oktober avvikles urnevalg til nytt Studentstyre ved Universitetet i Tromsø. Studentstyret er det øverste valgte studentorgan ved UiTø. Studentstyret består av til sammen 23 representanter hvorav 10 av disse velges fra politiske lister gjennom urnevalg.

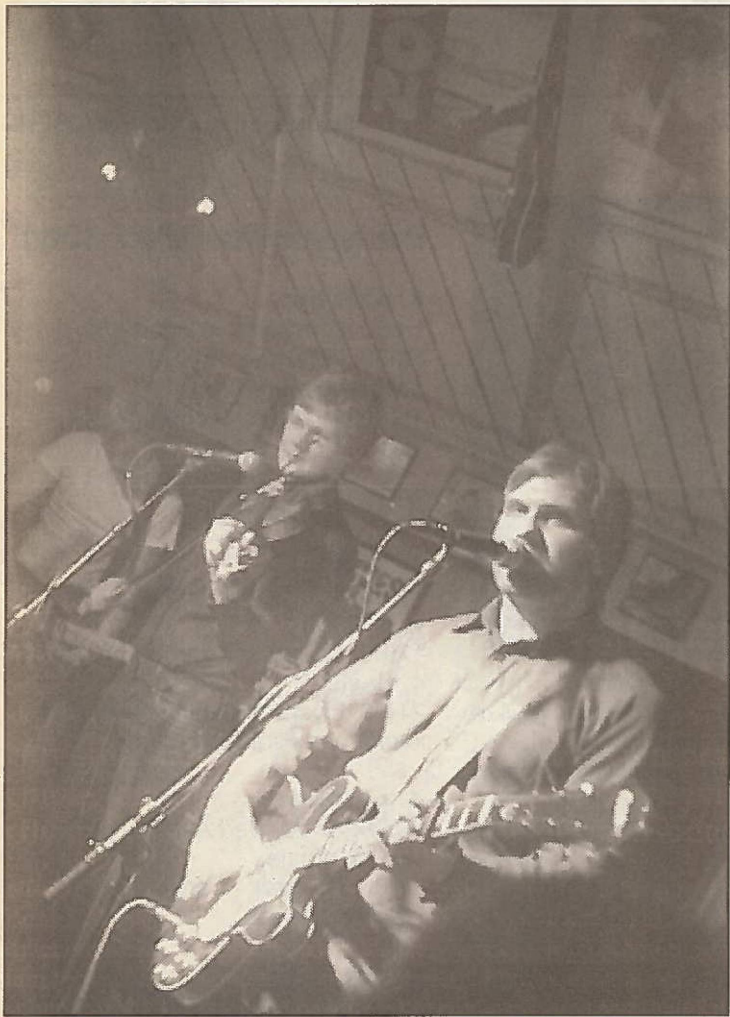
Alle registrerte studenter ved UiTø kan stille til valg til Studentstyret, det er noen formelle krav som stilles for at valglisten skal kunne godkjennes. Valglisten må inneholde minst så mange navn som det skal velges representanter. Dvs. at en liste må inneholde minst 10 navn for at den skal kunne godkjennes. Videre må listen ha en tittel samt oppgi en kontaktperson som underskriver listen.

Listeforslag sendes eller leveres på Studentstyrekontoret, Hovedgården.

Innleveringsfrist: 5.oktober 2001

Slentrande, behageleg hysj-konsert

VARIERT: St. Thomas leverte alt frå rolege melodiar til morolåtar.

St. Thomas. Eit band som er meir enn berre *Cornerman*, den fine sangen med litt utydeleg tekst som du kunne høyre på Petre kvar dag i sommar.

konsert
St. Thomas
Blå Rock Café
20. september

Vi fekk ein konsert med alt frå lekke, rolege melodiar, innom trivelege country/folk-prega viser, til morolåtar med tendensar til poding foran scenen. Alt med Thomas Hansen si behagelege og litt skeive stemme i fronten.

Helgenen

Mange har brukt store namn som Will Oldham og Neil Young som samanlikning. Om namnet St. Thomas kanskje er meir himmelsk, er nok Neil Young sin rockehimmel endå langt unna.

Helgenen begynte i det små, før han steig til værs. Frå små konsertar i Oslo-området og med eit førsteopplag på 3.000 på debut-plata *I'm coming home*, har dei ekspandert på alle måtar. Nå er dei ei av hovudsatsingane til plateselskapet City Slang (som blant anna husar Built to spill og Sebadoh), med full lansering av EP og CD i Europa. I tillegg blir det Europa-turné i november.

Hysj!

Det var altså Tromsø sin tur. St. Thomas stilte med eit femmannssterkt orkester på den intime scena. Med ein dyktig gitarist og ein god felemann blei det ein behageleg konsert; slentrande

skeiv. Men at Blå Rock eigentleg er ein rocke-pub, med rockescene, fekk vi bekrefte denne kvelden. For all del: Mange av låtane var både livlege og rocka nok. Men på dei lavmælte, melankolske låtane, som på mange måtar kan målast opp mot Midnight Choir sitt lyd- og stemningsbilete, forsvann nesten orkesteret i summing frå eit sprengfora rockepublikum, som igjen utløyste ein sur storm av hysjing frå dei som enno ikkje har oppdaga at hysjing faktisk er den verste støyen som finst.

Moro-moro

Av andre utenom-musikalske ting, så kan det jo nemnast at Thomas Hansen faktisk er ganske artig. Med eit lett sjenert, nedsløva smil fortalte han om alt frå lemen som gjekk rett fram og sånn, og nachspiel i Trondheim, biltur Oslo-Tromsø, og han kåra sjølvsgagt, som seg hør og bør, damene i Tromsø til dei finaste i Norge. Og jo, ein må få med det at låta *Take a dance with me* rullar og går på Petre om dagen. Kanskje eit av høgdepunkta. Deilig låt.

Tekst KJARTAN OTTERÅ
Foto MARCOS PORCIRES

Fra mote til monur

Du trodde kanskje Ari Behn, September When, en rekke toppmodeller, beina til Myggen og 8.000 lik i katakombene i Palerma ikke hadde noe til felles. Vel, du tok feil.

Fellesnevneren står nemlig rett foran oss og drikker cola, mens han myser mot bildet som lyser opp veggen i det store auditoriet. Det forestiller en naken mann i et badekar.

– Selvportrett, erklærer Per Heimly, som har tatt bilder av det meste.

Selvstendig

– Som fotograf vil jeg ta bilde av *alt*, hele greia. Jeg har hele tiden forsøkt å pushe mine egne grenser, selv om det kan være helt jævlig noen ganger.

Det er ikke så mange som har funnet veien opp av sofaen, ut i griseværet og inn i auditoriet der Heimly har forært oss et par timer med gullkorn fra et bredt og kronglete fotografiiv. Synd. Den til dels utskjelte fotografen

med mot i brystet har nemlig også en god del vett i panna.

– Jeg har alltid bare gjort mine egne greier, gått mine egne veier. Så til de grader at de ikke ville ha meg på noen av skolene jeg søkte på, hehe.

Fashion

Det gjorde ikke så mye til syvende og sist. Med oppdrag fra både Oslo City, Voice of Europe, Morten Abel, De Lillos, Dagbladet, September When, Radiol1, Tele2, Tique, Elle og en haug med andre band, plateselskaper og firmaer av ymse slag kom Heimly seg både ut, frem og opp.

– Den personlige kunsten må finansieres av det kommersielle så lenge man ikke er millionær selv. Han klikker oss gjennom

en rekke mote- og reklamebilder, setter colaflaske på bordet og slår fast:

– Det mest irriterende med sånne moteting er alle klærne.

Lik, gørr og kunst

– Egentlig så burde jeg hatt en wire fra kamera til ræva som ga

KONSENTRERTE: Følger den som sikrar med, kan ingenting gå galt. Alle foto KJARTAN OTTERÅ

Høgt he

– Åh, kom igjen! ...opp med høgrefot. Ikkje gje deg...litt til nå. Flott!

Instruktørar kaukar og forklarar, og stakkars deltakarar prøver febrilsk å klora seg fast til veggen. Sveitte fingrar knip seg fast i blå og lilla og gule valørar, som om det var den store avgrunnen som låg under dei. Føtene står med knekk i kvar sin retning og rockar og jazzar så sjølv Elvis ville blitt ein skugge av seg sjølv.

Vi er på klatrekurs i Kraft-hallen. Urøynde klatrarar skal lærast opp i enkle, men ikkje minst viktige grunnteknikkar for å driva klatring.

Tøft å vere cliffhanger

– Her skal deltakarane få læra dei heilt grunnleggjande tinga, som å ta på sele, binde seg inn og å sikre partnaren. Dette seier Geir Ove Bruvold, ein av instruktørane på kurset. Han klatrar naturlegvis sjølv og er ikkje særleg i tvil når vi spør kva ferskingane slit mest med.

– Det vi jobbar mykje med er

KNIPSER BLOD: Per Heimly har fanget det meste med kameralinsen sin, som nakne kroppar, blod og gørr.

fra seg elektriske støt hver gang jeg knipsa et bilde. For å bevare konsentrasjonen, ikke sant.

Foto er jommen meg ikke bare lek, nemlig. Heimlys hovedserie, *Monuments*, har røsket opp i noen og enhver. Nakne kroppar, gørr og blod har fått konservative kritikere til å sette teen i hal-

sen. At han er nær venn av Ari Behn har ikke akkurat blidgjort disse ytterligere. Men så var det heller aldri poenget. Når det gjelder kunst, er det viktig å være litt stormannsgal, mener han.

– Kunsten bør være som en liten dam man kan vaske hendene sine i. Et pusterom, liksom,

tenker Per Heimly høyt mens det svarte håret gynger rundt ansiktet. Og legger til:

– Det er det som er greia med fotokunst - det finnes ingen halv-hjertethet, bare totalitet.

Tekst SILJE HAUKLAND RYVOLD
Foto HENRIETTE BRÆNDELAND

dei...

å få dei til å bruke beina. Mange slit seg opp med armane og brukar alt for mykje krefter.

-Venstre fot opp...det er eit bra tak rett ved låret ditt...der ja... flott!

Go girl!

– Kven er best til å klatre, jentene eller gutane?

– Eg syns at alle er veldig flinke, smiler medisinfagstudenten.

– Men eg må nok vedgå at jentene stikk seg mest fram. Dei er kanskje litt flinkare til å bruke beina enn gutane.

Aktiviteten og innsatsen er upåklageleg. Både i veggen og på bakken er det alvorlege og konsentrerte miner, som ved mål nådd går over i breie smil og oppløftande tilrop.

– Eg kom heilt opp denne gangen. Elisabeth òg. Eg trur vi begynner å få framgang. Ei lys sjukepleiarjente stråler og skryt hjarteleg over sine eigne og veninnas bragder. Hildegunn Johansen og veninna Elisabeth Gullholm er blodferske i klatregamet, men ser ut til å stortrivast i det vertikale element.

– Men det var litt skummelt òg, seier Elisabeth.

– Spesielt før eg skulle opp. Og på toppen, då eg skulle ned.

-Trø deg godt ut frå veggen... lenger ut med overkroppen... lenger opp med beina.

Go boy!

– Ja, dritnervøs, seier Trond Høibø og vel å ta den litt tøffe, ironiske tonen på spørsmål om han er nervøs før han skal opp i veggen. Trond fekk ein litt uheldig start på kurset då han fekk utlevert eit par klatresko størrelse alfor små, men er ved godt mot før han tar handa rundt det første blå taket. Nokre minutt seinare kjem han ned att, med eit litt forvridd smil om munnen.

– To øydelagde stortær, men det var absolutt verd det.

Sniff deg glad

Fleire ser ut til å ha problem med nedfiringa. Kanskje er dei ikkje heilt sikre på tauet, på selen, eller på han eller ho som står der nede, tolv meter under.

– Len dåkker ut... og gli sakte ned.

Ned kjem dei, både den eine

RIKTIG KNUTE: Slik skal ein åtte-talls knute sjå ut.

og den andre. Ikkje mange minutt etter er dei på veg opp igjen, nå med betre flyt, rolegare i blikket. Ned glir dei med større og større ro, neste gong er veggen og dei blå og gule taka nærmast gjort om til stigar, og med sikre rørsle går dei på ny mot toppen. Slik er det å klatre. Når den første usikkerheita slepp taket, går det berre ein veg. Ein blir rastlaus og vil ha meir. Nye ruter og nye utfordringar. Meistringsglede og avhenge og abstinensar. Til slutt er du oppslukt av klatringa. Hekta på kalk.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

PLATEKOMPANIET

2 for 222

VELG SELV • BLAND FRITT OVER 80 UTVALGTE TITLER!

2 FOR 222 – 80 TITLER

Ved kjøp av 2 stk.:

- **A CAMP** / A Camp 111⁰⁰
- **BLIGE, MARY J.** / No More Drama 111⁰⁰
- **BUSK, VIDAR** / Venus, Texas 111⁰⁰
- **D-12** / Devils Night 111⁰⁰
- **DEPECHE MODE** / Exciter 111⁰⁰
- **DESTINY'S CHILD** / Survivor 111⁰⁰
- **DIVERSE ARTISTER** / 2001 Trance Odyssey 2nd Chapter 111⁰⁰
- **DIVERSE ARTISTER** / Cafe Del Mar 8 ..... 111⁰⁰
- **EVE** / Scorpion 111⁰⁰
- **FAITHLESS** / Outrospective 111⁰⁰
- **GORILLAZ** / Gorillaz 111⁰⁰
- **GROOVE ARMADA** / Goodbye Country (Hello Nightclub) 111⁰⁰
- **GRØNNEBERG, MAGNUS** / Wildenvey 111⁰⁰
- **JAMIROQUAI** / A Funk Odyssey 111⁰⁰
- **JAY-Z** / The Blue Print 111⁰⁰
- **KAIZERS ORCHESTRA** / Ompa til du dør 111⁰⁰
- **KEYS, ALICIA** / Songs In A Minor 111⁰⁰
- **KLOVNER I KAMP** / Bjølsen Hospital 111⁰⁰
- **LINKIN PARK** / Hybrid Theory 111⁰⁰
- **LOWE, NICK** / The Convincer 111⁰⁰
- **MANU CHAO** / Proxima Estacion Esperanza 111⁰⁰
- **MAXWELL** / Now 111⁰⁰
- **MERCURY REV** / All Is Dream 111⁰⁰
- **NEW ORDER** / Get Ready 111⁰⁰
- **PRINCE** / The Very Best Of 111⁰⁰
- **R.E.M.** / Reveal 111⁰⁰
- **RADIOHEAD** / Amnesiac 111⁰⁰
- **SAUGESTAD, VIBEKE** / Into The Shimmering 111⁰⁰
- **SLIPKNOT** / Iowa 111⁰⁰
- **SOUNDTRACK** / Bridget Jones's Diary 111⁰⁰
- **ST. THOMAS** / I'm Coming Home 111⁰⁰
- **STAIN'D** / Break The Cycle 111⁰⁰
- **SYSTEM OF A DOWN** / Toxicity 111⁰⁰
- **TRAVIS** / The Invisible Band 111⁰⁰
- **USHER** / 8701 ..... 111⁰⁰
- **AALIYAH** / Aaliyah 111⁰⁰

+ MANGE FLERE TITLER!

PLATEKOMPANIETS TOPP 15

149⁵⁰

1. **GARBAGE** / Beautifulgarbage 149⁵⁰
2. **SILJE NERGAARD** / At First Light 149⁵⁰
3. **RÖYKSOPP** / Melody A.M. 149⁵⁰
4. **KYLIE MINOGUE** / Fever 149⁵⁰
5. **ST. GERMAIN** / Tourist (2CD) 149⁵⁰
6. **BO KASPERS ORKESTER** / Kaos 149⁵⁰
7. **RYAN ADAMS** / Gold 149⁵⁰
8. **SPIRITUALIZED** / Let It Come Down 149⁵⁰
9. **NELLY FURTADO** / Whoa, Nelly! 149⁵⁰
10. **MACY GRAY** / The Id 149⁵⁰
11. **ELTON JOHN** / Songs From The West Coast 149⁵⁰
12. **LIVE** / V 149⁵⁰
13. **SOUNDTRACK** / Moulin Rouge 149⁵⁰
14. **SONDRE LERCHE** / Faces Down 149⁵⁰
15. **BOB DYLAN** / Love And Theft 149⁵⁰

OSLO

Bogstadveien 40
Byporten Shopping
Grønland T-bane
Stortingsgaten 22

BERGEN

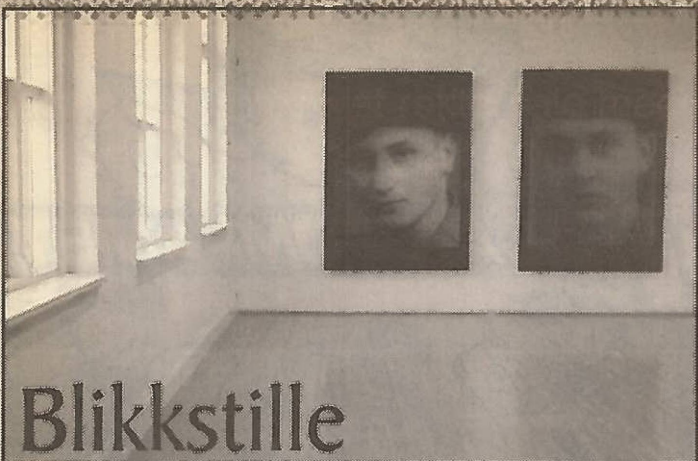
Torgallmenningen 5
STAVANGER
Søregata 9

TROMSØ

Nerstranda senter
TRONDHEIM
Munkegata 31

www.platekompaniet.no

Blikkstilte

UNKNOWN: Furunes *Unknown X - II* og *Unknown X - III* kan oppleves frem til 14. oktober.

Selv om vi alle er utrolig fikserte på kropp og fremtredende kroppsdeler, så er det nok øynene vi ser først når vi møter et nytt menneske. Blikk sier utrolig mye.

En antropolog og fotograf fortalte forleden på Discovery Channel om å fotografere folk som aldri var blitt fotografert før. Etter sigende skulle de ha et annerledes blikk som uttrykker "hvem er du?" snarere enn "her er jeg". Øynene og personene i den norske maleren Anne-Karin Furunes' (født 1961) utstilling på Tromsø Kunstforening er nå ikke fotografier.

Å bli beskuet

Furunes perforerer lerretene slik at motivet oppstår i rommet mellom lerretene og hullene, og som i fotografiet er både det positive og negative viktige elementer. Og de bildene som oppstår gir nett-opp assosiasjoner til de antropologiske betraktningene.

Furunes' personer uttrykker ikke "her er jeg", men de stiller heller ingen spørsmål. Tilskueren blir i stedet tvunget til å spørre "hvem er DU?". Beskueren blir beskuet.

Lokkende øyne

Øynene er ikke imøtekommende, men de er heller ikke uvennlige. Tilskueren fokuserer automatisk og øynene forsvinner. Ser litt ved siden av lerretet og øynene vekkes til live igjen. Ansikter som flyter forunderlig i området mellom det anonyme og det gjenkjennelige. Mellom det virkelige og det uhandgripelige. Som i møtet med et nytt menneske stopper man opp, prøver lynhurtig å lese og forstå øynene og ansiktets trekk. Man stopper opp og det blir så merkelig stille. Blikkstilte.

Tekst PETER A. JAKOBSEN

SIGHT: Utsnitt av Furunes' *Sight*.

Alle foto
PETER A.
JAKOBSEN

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Konsert

Kl. 22.30 på Driv kører Uka på med trippelkonsert med tromsøbanda Turdus Musicus, Pulp Vixen og Diversion Blue. Billettar: 50,- frivillig/70,- stud./100,-

Revy

Drittsekkrevyen kl. 18.00 og kl. 20.30 på Driv.

Idrett

Det klart for "Den Store Idrettsdagen" på Kraft kl. 13.00. Alle studenter/ikke-studenter, medlemmer/ikke-medlemmer, sportsfantaster og byvankere: Ta med gymbagen, bli med TSI for en dag og opplev studentidretten fra innsiden

Aerobic kl. 16.00 og 17.30, spinning kl.13.00, 17.00, 19.10, jazzballett kl.14.30, klatring m/sikring, squash, styrke, innebandy, basket, aikido hele dagen. Oppvisninger fra kl.14.00. TSIs undergrupper har stands. Fotballturnering: påmelding i Kraft kl.16.30.

Foredrag

Fremtid, teknologi og samfunn kl. 18.00 på Haakons Scene på Driv. En foredrags-serie med teknologi og samfunn som tema.

Foredrag

Kan den teknologiske utviklinga styrast? Driv og driv.inn.kollokviet inviterer til filosofi kl. 19.00. Gratis inn-gang.

Konsert

MiN-ensemblet gjestar Tromsø som del av turné med verk av Stravinskij og Grieg, men mest Mozart. Sted: Banksalen kl. 20.00.

Revy

Premiere på Honningsvågrevyens *Tellbake i myra*. Storsalen på Kulturhuset kl. 21.00. Pris kr. 230.

Kurs

Jeg kan ikke synge!-koret gir artig begynneropplæring i sang med stor vekt på stemmebruk. Tre timar kvar onsdag frå 10. oktober til 28. november. Kursholdar: Kordirigent Pål-Are Bakksjø. Pris kr. 800.

Jeg kan synge!-koret byr på vidaregåande sang- og stemmebrukskurs. Kvar tysdag frå 9. oktober til 27. november (16 skuletimar over 8 uker). Kursholdar: Kordirigent Bodil Rasmussen. Pris kr. 800.

Idrett

Fiks nasen med jenteboksing på NFH kl. 17.00.

Seminar

Internasjonalt seminar kl. 20.00. Representantar frå ZINASU er spesielle arrangørar i anledning Uka om sitt arbeid med demokratisering i Zimbabwe.

Litteraturseminar med Lars Saabye Christensen på Driv kl. 19.00. Gratis.

Konsert

Highland Fling er irsk folke-musikk og seidel. Det gjer susen både på stemninga og i hovudet. Uka tar gjerne imot 70 kr i inngangsbillett. Kl. 21 på Driv.

Sosialt

Homo Polaris har samling i Skapet i Hovudgården klokka 17.00.

Dette er Uka sin livsnyttardag. Dei lovar både flytande føde og høgtsvevande tankar. Høg sigarføring påbudt. Første del begynner kl. 13 i Festival-tet med mat og kaffe.

Dans

Tango i Forskningsparken mellom kl. 20.30 og 22.30.

Idrett

Jenteboksing kl. 17.00 til 18.30 på Norges Fiskerihøyskole.

Sosialt

Homo Polaris har samankomst i Skapet ved Bodegaen kl. 17.00.

Konsert

Jazzklubben har lokka Tove Karoline Knutsen til byen. Kl. 21.00. Billettar kostar 80 kr. for medlemmar, 90 kr. for studentar og elles 120 kr.

Foredrag

Temaet i internasjonalt seminar er *Colombia - hva nå?* Innleiar er Garcia-Pena, nestleiar i Frente Social y Politico (FSP).

LILLE BUDDHA
Stedet for orientalske matelukkere!

• **STOR MENY** • **RIMELIGE PRISER**

15 prosent rabatt ved bestilling.

Telefon 77 65 65 66 • www.lillebuddha.no
Sjøgata 25, 9008 Tromsø

Humor

Uka og Åsleik Engmark gjer sitt beste for å få deg til å le kl. 20 på Driv. Ta med ein hundrelapp og få tretti tilbake.

Konsert

Cadillac gir bønn gass og full råkk'n'råll kl. 22 på Driv med Uka. Pris: 70 kr.

Film

Ta på deg hanskane og sjå ei raudhåra Nicole i Moulin Rouge. Stor can-can faktor. Eit såkalla must (ukeblader gjev oss herleg uttrykk) for den som skal sjå hipp ut i år og.

Uteliv

DJ Frank svinger plater på Driv kl. 22. Gratis inngang.

Føredrag

Lørdagsuniversitetet og Helge Salvesen frå UB spør *Hvor er verdens ende? Stedsnavn som orientering i rommet*. Kl. 13 på Driv kan du lære om stedsnavn og historien dei bærer med seg.

Fest

Det blir avslutningsfest i SVF-kjelleren med Klovner i Kamp kl. 20.00. Inngang 100,-/70,-/50,-. Klovner i kamp er et av Norges mestselgende og populære hip-hopband for tiden. De har solgt til gull med sitt album "Bjølser Hospital". Klovner i kamp består av Alis, Dane og Goldfinger. Bandet har turnert hele Norge i vår og sommer, og nå er altså turen kommet til Tromsø. Klovner i kamp er et av trekkplastrene til vår store avslutningsfest på SVF-kjelleren. Vi kan i alle fall love en kveld med høyt tempo og tøff musikk. Åsleik kjem viss dei sel ut billettane på fredag, det vert Dj-ar og ei stor overrasking!!

Teater

Riksteatret presenterer *Kranes Konditori* i Storsalen på Kulturhuset kl. 19. Billetten kostar 120 kroner for studenter.

Utstilling

Tromsø Kunstforening stiller ut Furunes – Moen – O'Donnel – Skotnes fram til 14. oktober. Tromsø Museum viser i perioden 30.09.01 -03.02.02 en liten eksklusiv utstilling kalt *Stille vender tanken* som består av skulptur og grafikk av Iver Jåks. I tillegg til skulpturen med samme navn som utstillingen, får vi se hele tresnittserien Homo Sapiens samlet. Her ser vi både den intense, sterke, konfronterende og provoserende kunstneren- og en kontemplativ, rolig kunstner som lar sine samiske røtter få prege sine arbeider.

Idrett

Gjer som Thomas Giertsen. Gå på jazzballett kl. 17.45 til 19.00 på Kraft. Eller få fin nase mellom kl. 16.30 og 18.00 på NFH. Der står boksing på programmet.

Film

Når det ikkje er så mykje meir å finne på; premiere på amerikanaren A Knight's Tale der du får sjå pusekattsonen frå The Patriot. Her er det romantikk over naturens gang i det fjortande århundre. Tough Luck.

Idrett

Bueskyting på Kraft frå kl. 16.00 til 19.00.

Film

Filmklubben viser *Playtime* på Driv kl. 21.00 til 35 kr. *Playtime* er Jacques Tatis dyreste og mest ambisiøse film. Det er av mange også ansett som hans mesterverk. Handlingen finner sted i en by - et omdøpt Paris - hvis tradisjonelle arkitektoniske landemerker blir stilt fullstendig i skyggen av moderne og sterile bygninger av glass og stål. Den egentlige byen, som ingen kommer i kontakt med, ser vi bare reflektert gjennom de nye speilglassrutene.

Dans

Klør enno? Swing på Kysten klokka 17.00

Konsert

Sondre Lerche, bergensgutten med gullstrupen, turnerer landet og landar på Driv. Saman med Lerche kjem DJ-duoen Floora som består av Truls Pulz og NuTeQ. Floora har allereie stått på Haakon scene to gonger tidlegare i år. Bad Boys Club stiller opp som support og sparkar igang kvelden. Billettar kostar 70 kroner for studentar, elles 20 kroner ekstra. Kl. 21.30.

12. og 13. oktober er det Åsgårdspell 2001, og i storsalen på Kulturhuset er det konsert kl. 19.30 i dag. Fest i foajeen kl. 21.30. Billettar må bestillast på førehand, pris: 250 kr.

Friluftsliv

TSI si fjellgruppe inviterer til hyttetur i Lyngen denne helga, med avreise i dag. Området rundt hytta byr på mange fine turar, og TSI freistar med hyttekos og avslapping. Du må vere med i TSI for bli med på turen.

Konsert

Kl. 22:00:00 Øivind Sjøvoll har med seg kremmusikere fra Tromsø og sørger for trøkk både på scenen og på dansegolvet. Funk og disco kl. 22.00 på Driv. Gratis inngang.

Føredrag

Lørdagsseminaret klokka 13.00. Verdensrom og kirkerom i Russland av Erik Egeberg, Russisk institutt

Utstilling

Tromsø Kunstforening stiller ut Furunes – Moen – O'Donnel – Skotnes fram til 14. oktober. Tromsø Museum viser i perioden 30.09.01 -03.02.02 en liten eksklusiv utstilling kalt *Stille vender tanken* som består av skulptur og grafikk av Iver Jåks. I tillegg til skulpturen med samme navn som utstillingen, får vi se hele tresnittserien Homo Sapiens samlet. Her ser vi både den intense, sterke, konfronterende og provoserende kunstneren- og en kontemplativ, rolig kunstner som lar sine samiske røtter få prege sine arbeider.

Friluftsliv

Snøen er over oss. Eller kanskje ikkje? Kom deg ialfall ut ein tur og luft dei dyre fjellsko du aldri har brukt.

Film

Som en direkte allegori til framveksten av Stalins Sovjet forteller *Animal farm* om husdyrenes opprør på gården Manor Farm, og kombinerer Orwells parabel med dataanimasjon og stemmepålegg fra kjente skuespillere.

Idrett

Karate på NFH fra 19.30 til 21.00. Volleyball fra kl. 20.30 til kl. 22.00 på Kraft.

Film

A.I.: Artificial Intelligence. David er 11 år gammel. Han veier 27 kilo. Han er 1,37 meter høy. Han er mørkeblond. Kjærligheten hans er ekte. Han er det ikke.

Dans

Klør det i dansehælen? Danskveld med Tromsø svingklubb kl. 20.30 på Kysten.

Idrett

Basket frå 16.00 til 16.30

Film

Filmklubben viser *Der müde Tod* kl. 21.00 på Verdensteatret. Billetten kostar 35 kroner, og aldersgrensa er 18 år for studentar, elles 20. høst blir det mer stumfilm med livemusikk på driv. Bare at denne gangen, etter Murnaus sosialstudie *Den siste Mannen*, beveger vi oss mot mer fantasifulle og romantiske områder: Vi viser Fritz Langs første store film, *Den Trøtte Døden* fra 1921.

Når Bamse har vondt i magen

SYKE BAMSER: Bamseforeldrene smaker på medisinen først – for sikkerhets skyld.

Alle foto PETER A. JAKOBSEN

Etter lørdagens overveldende fremmøte på Farmasibygget står det klart: Helsetilstanden blant bamser og dukker er ikke hva den har vært.

Utallige barn valfartet til campus lørdag 29. september for å få undersøkt og behandlet sine syke bamser eller dukker av de snille og hjelpsomme bamselegene. Anledningen var Forskningsdagene, og den store lyse bygningen var fylt med dårlige bjørner, hunder og dukker, som alle ble grundig undersøkt, mens de unge eierne kikket engstelig på.

– De mest alminnelige lidelsene er kutt og vondt i magen, forklarte en av bamselegene, Laila Iren, mens hun forsøkte å berolige de nervøse småfolkene.

Luften gått ut av slangen

Syvårige Ragnhild Abel Grape var særlig bekymringsfull: Hun var møtt frem med hele tre syke venner, deriblant den lange, grønne, toårige slangen kalt Slangs. Han hadde et ordentlig kutt midt på kroppen og var nær ved å dele seg i to - ikke så bra når man er vant til å kunne sno seg. Laila Iren fikk fort satt et drypp i den leddløse kroppen og lappet den uheldige slangen sammen igjen. Ragnhild og Slangs så begge ganske lettet ut etterpå, og i hånden fikk de en resept på helende medisin før de dro videre.

Mirakler i pilleform

Heldigvis for barna og deres kjæreste eie er forskningen innen bamsemedisin ganske fremskreden, selv om det selvsagt ikke er mange voksne som vet dette. Bamseapoteket var neste stopp for de mange forbundne, sydde bamser og dukker, og

her fikk de hjelp av blant annet bamsefarmasøyt Cathrine Strømhaug.

– Vi har medisin mot alle slags lidelser, det er nærmest mirakelmedisin, opplyste hun, mens hun viste frem grønne og oransje piller i store skåler, mørkebrune stikkpiller i plastikkformer og skrikende blå og grønne væsker i lange reagensglass.

Hvem var det nå som var syk?

Av en eller annen grunn glemte barna likevel raskt hvem som hadde mest bruk for den styrkende medisinen. Piller og væsker i massevis ble skyllet ned i halsene og magene på de små bamse- og dukkeforeldrene, mens de svakelige kjæledyrene måtte se på. Medisinen smakte etter sigende en hel del mer av sjokolade og drops enn av kjedelige medikamenter, og barna ba trolig om mer medisin enn det som stod på resepten. Men bamsene og dukkene ble på forunderlig vis friske allikevel. Da operasjonen og sykehusbesøket ble endelig avsluttet med varme vaffer og kake, var det i hvert fall ganske tydelig: Hvis bare eieren er frisk og har det godt, så har bamse og dukke det også.

Tekst PETER A. JAKOBSEN

KYNDIGE: Bamselegene hadde lest lekse grundig, og de syke var i gode hender.

KNUTE PÅ KROPPEN: Slangen Slangs slynger seg for en stund ikke så mye.

Naivistisk kynisme

Det kan høyrast ut som eit aldri så lite paradoks. Det er visstnok ikkje det. Skal vi tru ein student på Mirage i slutten av juli. Og er det nok ein trur på så er det vektalsprodusentar som diskuterer ismar over raudvin.

Du konverserer med eit eller anna kjønn. Litt lenger enn hei. Du er hyggeleg. Du prater fag. Du er seif. Men så den store bommer-ten. Du takkar ja til ei øl. Tilskodaren til scenari-

Side-
blikk

oet set Nostradamus-augo i meg. Å bli kjøpt øl til er ikkje bra. At du er så forbanna kynisk og kald som kan finne på å takke ja til ei øl, når samtalepartnaren har heilt andre planar!! Og dødssynda av alle: Du gir ikkje uttrykk for at det kun er ei øl du er interessert i. Då hadde det vore ein sjangs for at du ikkje hadde fått den øla i det heile. Neida. Du spiller naiv. Du sett fram dådyraugo, smiler fint og sjenert og snakker om ordentlege ting. Fordi det skal verke som du ikkje tører å snakke om noko anna. Det skal verke som du kanskje er litt lett-lurt. Og veldig lett å smigre.

For det er kynisk, det. Hadde du vore lett å lure, så er det greit. Det er greit å vere dum. Det kjem iallfall noko godt utav det for den eine parten. Men stakkars den som ikkje kjem så langt med eit bi lig kompliment, spytt ein isme eller tø for ein er så raus at ein kjøper ei heil øl til ei lita rips. Tenk om ein er så uheldig som møter nokon som tar ei spade for ei spade; ei øl for ei øl; eller rettare sagt er naivistisk kynisk, der går grensa. Og særleg tiltrekkande er det ikkje heller.

Moralen i visa er at anten seier du at hei grunnen til at eg snakker så lenge med deg no om den urkjedelege hovudfagsopp-gåva di og sit litt tett av di det er så høg musikk er før eg enno ikkje har fått noko studielån og er aldri så lite ølørst. Ver gjerne litt udelikat slik at ein ikkje freistar vedkommande. Noko anna er både kynisk og lite omsynsfullt. Eller det aller beste er wow eg tykkjer du er gud på jord og ja eg vil alt det du vil for eg er glad når du er glad. Du har skrive kontrakt. Lukke på jord er å ha avtale.

Hore og madonna. Trick or treat. Gud kør vanskeleg det er å velje mellom to goder.

Tekst KRISTIN DANIELSEN